

KATOLISKI MISIIONI

LAS MISIONES CATOLICAS

XXIX. - 9. - SEPTEMBER - 1955

BELI PUŠČAVNIK V SAHARI

OČE DE FOUCAULD

Daniel-Rops

Jutranje ure 5. marca 1897 so šle h kraju, ko je neznan moški pozvonil na vratih sester klaris v Nazaretu in poprosil, naj ga sprejmó za vrtnarja. Vratarica se je za trenutek zmedla. V dolgi hodnični srajci, ki se je ob vratu končavala v belo modri progasti kapuci, v obledelih, oguljenih hlačah, z nerodno zvitim turbanom in v strganih, zaprašenih opankah je bil neznanec podoben prej prosjaku kot te-žaku. A govoril je v nepogrešni francoščini in zagoreli, kostnati človeček upadlih, pa vendar žarečih oči je bil poln vzvišenosti in notranjega miru; navkljub svojim capam podobni obleki je vzbujal spoštovanje. „Sestra, očetje frančiškani v Jaffi so mi dejali, da iščete vrtnarja; pa sem prišel...“. Zraven pa je dodal: „Praznik svete Colette je danes, kajne?“ Nasmehnila se je blaga sestra; človek, ki je tako lepo govoril in k vsemu vedel še za sveto Colette, veliko preporediteljico klaris, je bil prav gotovo mož božji.

Pa se ji je čudni neznanec še vse bolj zazdel mož božji, ko je prosil, če sme v kapelo; tam je dolge tri ure častil Križanega, ne da bi se ganil; prav nič ni videl, kako je zvedava sestra od časa do časa prišla pogledat, pa kako se ji je v očeh menjavalo občudovanje z osuplostjo. In je šla in je mater prednico opozorila na moža, mater Mihaelo, in se ji je ta v odgovor skrivnostno nasmehnila: „Saj vem. Ne moti ga. Ko bo odmolil, povedi ga v izbo spodaj na vrtu in poskrbi zanj.“

A sestro vrtnarico so čakala nova čuda. Ne more in ne more pretentati novega vrtnarja, da bi se nastanil v mali, lepo opremljeni izbi, ki so mu jo odmerili: samo bomo kolibo bi rad, čisto v samoti, tam kjer se samostansko ozidje napenja v poslednje okreške pobožne pristave. Ne postelje, ne slamnjače noče, še odeje ne; pa so pomladne noči galilejske kar mrzle. Govoré mu o jedi, pa kje bo jedel; on pa samo z glavo zmaje, ljubeznivo se nasmehne in pravi, da bo čez vse zadovoljen, če mu bodo dali skodelico na vodi kuhanega zdroba.

Kaj brž vsa samostanska srenja, da, cela soseska v malem Nazaretu govori edinole o „skrivnostnem vrtnarju“. Mar ne živi, kot so živeli tisti davni puščavniki prvih časov, kot menih najstrožjega reda? Ponoči, kadar se zbudi, moli. Ko se ob zori po številnih cerkvah, ki cvetó po dolini, zvonovi razmajejo v angelsko ozna-njevanje, hiti v bledem jutranjem somraku v samostan sv. Frančiška; tam do šeste ure prekleči z molkom med prsti. Potem se spet vrne h klarisam, pometa kapelo in pripravlja oltar za mašo. Vsak trenutek je pri delu, neutrudoma si nalaga vedno nova bremena: zdaj popravlja zid, ki se je odkrušil, zdaj spet okopava grede, pa že spet hiti na pošto. Čudovitega služabnika imajo klarise!

Če mu ostane drobcen trenutek za počitek, je brž v kapeli in moli, časti, pre-mišlja; kadar v delu obstane zunaj mesta, če ima tam opraviti, ga vidiijo, kako premika ustne ves zamaknjen v krajino, v temne konice cipres sredi oljčnih gajev, pa v škrlataste svete Rite, ki se pnó po ozidkih. „Svetnika imamo v hiši,“ govore samostanščice, mati prednica, ki je vse po frančiškanih iz Jaffe izvedela, pa se samo smehlja; nič ne reče.

Pravi nesmisel je ves trud, da bi ljudje od vrtnarja samega izvedeli, kdo je.

Zato pa tudi ne zmanjka čudnih, kar nasprotujočih si govoric; pa ga vendar nihče ne vpraša. Nekateri trdijo, da je trapist, ki se je umaknil v Nazaret, ker hoče živeti še bolj v samoti; spet drugi, da je francoski častnik. On sam se z nikomur ne razgovarja; le najpotrebnejše, če gre za delo. Lepega dne ga je na pošti neki blebetavi in vsiljivi trgovec povprašal, če je res, da je bil v Franciji „za grofa“; dobroten nasmešek je spet zasijal v vrtnarjevem licu in kratko je odvrnil: „Odslužen vojak sem.“ Marsikdo bi dejal, kako je možu edini namen, da bi do črke uresničil „Hoje za Kristusom“ znameniti rek: „Biti nepoznan in zaničevan“. Če bi lahko odprli zvezke, kamor dan na dan zapisuje svoje misli, bi brali v njih takšne stvari: „V uri največjega izničenja je Jezus rešil svet“; ali pa: „Jezus je poslednje mesto tako dobro zasedel, da mu ga odveti nihče več ni mogel“.

Kdor pa ga gleda, kako živi, kje bi uganil, da se pod raševinasto srajco in za vrtnarskim predpasnikom sester klaris skriva, kar Bog samo vé, bivši poročnik 4. polka afriških lovcev, viskонт Karel de Foucauld!

☆

Če je še kdo, ki si ga je kot svetega Pavla ali Raimunda Lulija po trdem boju osvojil Gospod, potem je prav gotovo tisti zajetni, oholi, leni in razvratni mladeč, ki je pri svojih triindvajsetih letih, ko je služil za podporočnika pri huzarjih v Pont-á-Mousson, naravnost užival, ko je v malem mestu zastajal dih spričo njegove bedaste razsipnosti in kaj čudnih vragolij. Osem let mu je bilo, ko so mu umrli starši, ded pa je bil vse prešibek, da bi ga trdó vzgojil; pri učenju je sramotno zadnji, poslednji pri sprejemnih izpitih v Saint-Cyrl; zgodaj že je prišel ob vero, zakrknil srce in potrgal skoraj vse нравne vezi. Lahko bi reklj, kako se je naravnost prizadeval, da bi imeli ljudje čim slabše mnenje o njem: denar je skoz okno sipal, oblačil se do smešnosti razkošno in kadar je le mogel, se je brž vrgel v Pariz ter hlatal po najbolj žalostnih zabavah.

A 1881 — triindvajset jih je že štel — ga je čudno naključje vendarle odtegnilo zagledanosti vase; kazno je bilo, da so v njem tudi plemenitejše sile, čisto drugačne od teh, ki jih je izkazoval doslej. Njegov polk, tistikrat 4. afriški lovci, se je moral sprijeti z nekim argelskim glavarjem, ki je med južnimi Oranci klical na sveto vojsko proti Francozom. Faucauld, ki je ravno trošil svoje počitnice, da je v Evianu še bolj samopašil z razuzdanostjo, je bil novice na moč vesel. V potomecu starega vojaka sv. Ludvika kralja je zakipeła kri. Igralnica, brezdelje na plaži, zabave, medtem ko so mu tovariši že v trdem boju? Dirjal je v Orán, oblekel spet uniformo in se pridružil svoji tropi. A prav na tem divjem, zagrizenem pohodu se je izkazal kot odličen poveljnik: z odločno srčnostjo je z masmejanim licem prenašal vse napore, pozabljal nase in skrbel za vojake. Vojak v njem je opravil s prejšnjim lahkoživcem in Afrika, trda Afrika ga je bolj in bolj osvajala s svojo črno močjo.

Nikoli več se ni ločil od nje. Kdor je to deželo spoznal enkrat, ve, kako je ta pravljčni čar v nji čez vse drugo na svetu. Širna obzorja, gole puščavske krajine, slepeči sij modrih palmovih oaz in nad nečloveškimi širjavami sinje nebo, ki se pod noč čez in čez osuje z zvezdami, vse to kot sanje, kot skrivnostna moč, ki se ji ne moreš upreti. Kdor koli je Afriko okusil, vzljubil jo je.

Karel de Foucauld je takšen izbranec. Potlačili so vstajo, pa se je odločil, da se bo zdaj s to Afriko dobobra seznanil in še druge seznanil z njo. V tistih časih je bil prav Maroko med najmanj raziskanimi predeli, dežela, kjer so evropskega človeka tako črtili, da je vsakdo tvegál življenje, če se je drznil s tiste uradne ceste, ki so jo zvali „poslaniška cesta“, ker so tam potovali predstavniki vseh držav,

1 Saint-Cyr — Ime slovite francoske vojaške akademije pri Parizu. - Op. prev.

To ni kakšna islamska mošeja, ampak katoliška cerkev v severnoafriški zelenici Laghuat.

ki so imele svoja zastopstva po sultanskih prestolnicah. Pa se je Karel de Foucauld namenil, da bo raziskal to skrivnostno deželo; in se je naučil arabsko in se je preoblekel v judovskega kramarja, da bi ga ne prepoznali. Spremljal pa ga je pravi Jud po imenu Mardohaj, smešen zadosti v svojem rumenem kot sutana dolgemu kaftanu, na glavi pa rdečo čepico, ki jo je ovil s turbanom. Foucauld sam pa se je tako spretno preoblekel — nosil je sirsko srajco, turški jopič, platnene hlače in turban —, da bi ga še stari vojaški drugi iz Setifa ne prepoznali, če bi se srečal z njimi.

Svoje maroško potovanje je junija 1883 začel v Tetuanu; živel je tam vse do naslednjega majnika. Drzni, šestindvajsetletni mladeč se je neustrašeno ugnezdil sredi sovražne dežele. Potoval je, tod nepoznan, tam spet prepoznani, s smrtjo za petami; nekoč je s pomočjo krajevnih glavarjev uspel čez tri tisoč kilometrov daleč, povprek in počez po deželi; zapisoval je, kar je videl, risal, črtal poti in ceste, se zaglabljal v domače šege, študiral deželo, pa nje umetnost, ves prevzet ob lepoti in bogatiji te takrat še čisto neznanne pokrajine. Mnogokje je ujel marsikaj, kar mu je dalo slutiti, da so ljudje v srcu Francozom naklonjeni. „Kdaj bodo prišli Francozi: Kdaj bodo napravili red, pokončali tolovajstvo in napravili konec vojskam med domačimi plemeni?“ Skozi Tazo, Fez, Sefron, Bou-el-Dad, Tadlo, potem pa mimo Tikirta in Tiznita je po vijugasti poti slednjič ves umazan, shujšan, utrujen in s praznim žepom prišel v Mogador, kjer ga je veljalo zadosti truda, preden je vratarja na francoskem konzulatu prepričal, da stoji pred njim v resnici častnik francoske konjice. Tisto odlikovanje, ki mu ga je kot raziskovalcu potem poklonilo Geografsko društvo za obe knjigi, kjer popisuje svojo pot, si je trdó zaslužil...

Ni dvoma, da je bilo takšno prizadevno in pustolovsko življenje neznansko več vredno od tistega nikomur koristnega in lenivega brezdelja, ki ga je prej živel

Karel de Foucauld. Afrika mu je vrnila moško dostojanstvo, naučila ga je trdega napora, ki ga v svojih deških letih ni poznal. A storila je še več: v Maroku je tale konjeniški častnik odkril vero. Če koga na svetu musliman prezira in zavrača, je to prav gotovo človek, ki ne veruje v nič. Brezverec mu je slabši od psa. Islam je v resnici vseh mogočih zmot poln nauk, globoko pod krščanstvom; a njegovih vernikov posebna odlika je prav to, da do pičice izpolnjujejo svoje verske predpise, od katerih nihče ni izvzet. Ko je meenkrat takole gledal mohamedance, kako po trikrat na dan z vso skrbnostjo opravljajo svoje molitve, pa ko je tolikokrat naletel na morabite in modre, dostojanstvene učениke korana, se je Karel de Foucauld začel vpraševati, če ni morda on, sin kristjanov (eden njegovih prednikov je bil v križarski vojni, drugi je služil pod zastavo Ivane Arške, tretji, duhovnik, je v dneh revolucije učakal mučeniško smrt) podlo izdal vzvišeno miselnost s svojo nevero in zanikanjem Boga. Pod žalostno podobo razuzdanega častnika, pa pod dostojanstveno pojavo drznega raziskovalca je še vedno utripalo dobro, nedotaknjeno, prave veličine žejno srce. Bog je že stopil vanj,

Vrne se v Francijo, a tam jim je pravi čudak. Znova gre v Afriko in se loti novega potovanja; tokrat je namenjen v Saharo; skozi Lagut, skrivnostna mesta v Mozabu, ki se stiskajo krog Gardaye, gre čez El Golea in se po tuniških pa gebéških kotanjah spet vrača; prvič je zdaj razkril samote velike puščave, okušal počasni korak po varljivih stezah, prislunhil tišini, ki jo edinole veter s svojo enolično tožbo pojí. Ob zibajočem se koraku dromedarjev razmišlja, misli Nanj, ki je uredil svet, ki so mu zvezde v svojem teku pokorne in je manj spremenljiv od tega nespremenjivega prostora, misli o Večnem. Notranji glas v njem mu šepče z govornico, ki bi jo tako rad preslišal...

☆

Spet gre v Pariz, pa ga je naključje (prav gotovo orodje v rokah božje Previdnosti) privedlo v stik z znamenitim duhovnikom, ki so ga mnogi verniki imeli za svetnika. Oče Huvelin, vikar pri Svetem Avguštinu, je bil še mlad, a slaboten in bolehen na pogled, naguban v lice, noge od revmatizma zgrbljene: pa je iz tega bednega obraza vendarle sijala Luč. Bivši gojenec višje normalke je svojo svetost družil z izredno, nenavadno umnostjo. Neka sorodnica je de Foucauldu pripovedovala o duhovniku. In že je čul v sebi glas, ki je vabil: „Pojdi! Pričakuje te!“

Vdano je ubogal. „Oče,“ je nagovoril vikarja, ko se je znašel pred njim; „vere nimam, a s katoliškim naukom bi se rad seznanil.“ „Pokleknite,“ ga je zavrnil duhovnik, „in spovejte se.“ „Vere nimam,“ je bivši zakrknjeni častnik še vedno jecal. Kako ga je pritegnilo dostojanstvo tega božjega moža! „Spovejte se!“ Spovedal se je. Zjutraj je bilo, malo pred veliko nočjo 1888. „Ste še tečči?“ je spet vprašal duhovni. In ker mu je spovedanec pritrđil, je dodal: „Pojdite v cerkev kar zdaj; maša se bo skoraj začela; pokleknite k obhajilu.“ In tako se je namerilo, da je Karel de Foucauld pri tridesetih letih to doživel, kar je sam nazval „moje drugo prvo obhajilo“.

Kakih petnajst mesecev pozneje je na dveri opatije Naše Gospe Snežne v tistem divjem kotu ardeške planote potrkal od burje ves zmüršen in s snegom od glave do nog prekrit mož, čigar življenje je našlo svoj smisel. Pod belo haljo sinov sv. Bernarda je viskont Karel de Foucauld za vedno zmagal svet in svojo noro mladost. Dolge mesece je objokoval svoje zablode. Pa je mar zdaj v strogosti trapistovstva pozabil na Afriko, pa na vsa tista poštena ljudstva njena, ki jih je spoznal, pa za krščansko resnico še ne veda? Kaj ga ni kljic drugam zval?

(Nadaljevanje in konec sledi.)

Iz zbirke „Božji avanturisti“

Prevaja: — nj —

CERKEV V PAKISTANU

Za razumevanje položaja katoliške Cerkve v Pakistanu je nujno potrebno vedeti, da je bila pakistanska država ustanovljena z namenom, ohraniti in razširjati muslimanstvo in njega običaje. Ko je pred sedmimi leti hindustanski polotok le prišel do svoje državne neodvisnosti, se je prav zaradi verskih razlik razcepil na dvoje. 70 milijonov muslimanov je v strahu pred 300 milijoni Hindujev zahtevalo lastno državo; dosegli so jo in jo imenovali Pakistan. Kot edinstven primer v zgodovini so to državo ustanovili na dveh, med seboj 1.600 kilometrov oddaljenih in ločenih ozemljih.

Rojstvo Pakistana je Cerkev postavilo pred številna vprašanja. Najnujnejše je bilo, kako razdeliti zaradi novih meja nekatere škofije. Rešili so to vprašanje tako, da so i v vzhodnem i v zahodnem Pakistanu ustanovili eno nadškofijo in tri nove škofije.

Kot v vsem muslimanskem svetu tudi v Pakistanu Cerkev najprej zadene na

ovire in zapreke teološkega značaja: muslimani zanikajo dogmo o Sv. Trojici in s tem Jezusovo božanstvo; zanje je to zadnje kamen spotike, ker vidijo v priznavanju sv. Trojice zanikanje božje enotnosti. Prav zato pa imajo katoličane za mnogobožce in jih zato tudi psujejo za najhujšo islamsko psovko „kafir“, kar pri njih pomeni brezbožnika. Musliman, ki gre mimo te prepreke in prestopi v katolištvo, si naprti s svojo odločitvijo vrsto nevarnosti: imajo ga za izdajalca lastne družine in domovine, tudi službo izgubi. Zaradi teh preganjanj je tako malo spreobrnjenj med muslimani. Sovraštvo do katolištva med veliko večino ljudstva načrtno netijo muslimanski duhovniki, pa tudi krajevni tisk, ki napada katoliške ustanove, posebno šolstvo.

Druga velika težava za razvoj Cerkve v Pakistanu pa je pomanjkanje misijonarjev in pomožnih moči. Tudi med domačini samimi je zelo malo duhovniških poklicev. Navkljub vsemu pa resnični

Na tem zemljevidu severnega dela Indijskega polotoka sta dobro vidni obe polovici Pakistana: zapadni in vzhodni del. Karachi, glavno mesto je vidno spodaj ob Indusovi delti.

Msgr. Miltenburg OFM, nadškof Karachija, govori na marij. kongresu.

položaj ni prečrn. Zanimivo je, da so bitko za oblast v novi državi izvojevali napredni, ne pa konzervativni muslimani. Napredek, ki ga sedanji oblastniki oznanjajo, pomeni v veliki meri tudi svobodo: tuji misijonarji smejo prihajati v deželo, prosto se lahko gibljejo povsod, kjer hočejo; če jim včasih stavlja kakšne ovire, so to bolj sad uradniške biroliških misijonarjev.

Kjerkoli se ustavijo misijonarji, brž raste tam bolnišnice in šole. V Pakistanu se Cerkvi za ustvarjanje teh in podobnih ustanov pač ni bilo treba boriti s kakšnimi velikimi težavami. Prav zaradi svojih vzgojnih in drugih takšnih sredstev si je Cerkev zadobila še večji vpliv med vladujočimi krogi.

ŠOLE IN ŠOLSKE KNJIŽNICE

Katoliške šole uživajo v deželi največji sloves. Na tisoče se jih prijavlja, ki pro-

sijo za vstop in sprejem; in to mnogo pred začetkom uradnih tečajev in pouka. Vendar so tudi katoliške šole v stalni nevarnosti: oblasti namreč zahtevajo, naj v njih poučujejo tudi koran. Priznanje katoliških kolegijev resnično zavisí od ugoditve ali odklonitve te nasilne zahteve. Doslej so učenci sami izbirali ali plačevali svoje veroučitelje; ravnatelji katoliških šol in kolegijev spet pa so jim nudili zadostne možnosti, da so se lahko udeleževali muslimanskega verouka, seveda zunaj šolskih prostorov. Vendar je mnogokrat prihajalo do sporov in pritožb na državne oblasti ni bilo malo. Nekoliko je položaj izboljšala nedavna spomenica, ki jo je cerkveno predstojništvo naslovilo na predsednika vlade.

Drugi kamen spotike so šolski in učni priročniki. Naravno, da je v teh knjigah tudi besedilo, ki je Cerkvi sovražno. Posebno zgodovinske učne knjige so polne odlomkov, ki govore in poveljujejo zgodovino mohamedanstva. Šele po dolgem protestiranju so katoliški vzgojitelji dosegli, da katoliškim kolegijem ni potrebno poučevati tistih predmetov, ki so v nasprotju ali pa celo v sovraštvo do katolištva. Posebne težave pa seveda nastanejo v razredih z versko mešanimi gojenci; saj opuščanje določenega besedila v knjigi lahko povzroči užaljenost pri muslimanskih dijakih in hkrati radovednost pri katoliških, ali pa obratno. Knjige v pakistanščini so v tem pogledu mnogo slabše od angleških, saj jih sestavljajo in pišejo pakistanski pisci — muslimani, vedno v islamskem duhu.

Iz uradnega besedila je razvidno, kakšna nevarnost preti katoliškim šolam. Učeni načrt za osnovne šole v federalni pokrajinski enoti Karachi pravi: „Namei vzgoje je, poučiti gojence o njihovih državljanskih pravicah in dolžnostih ter jim vzbuditi spoštovanje do islama, islamske kulture in izročil. Pouk urdu (jezika) je treba omejiti na posameznike z islamsko miselnostjo; učne ure morajo biti tako pripravljene, da se bodo otroci navzeli islamske morale in socialnega duha.“

Gospodarsko je bil katoliškim šolam hud udarec nov odlok o šolstvu. Plača, ki jih ta odlok predpisuje, so tako nizke, da so v popolnem nasprotju s cerkvenim naukom o pravičnih plačah. Stvar so cerkveni predstojniki razložili slednjič pakistanskim oblastnikom, ki so končno le pristali na nekaj poviška. Hkrati pa je vlada ukinila vse državne podpore; drugje je bilo treba zbrati na tisoče rupij (pakistanski denar), da so mogli v katoliških šolah učitelje sploh plačati.

KARITATIVNE IN SOCIALNE USTANOVE

Vpliv katoliških šol obseže le malenkosten del pakistanskega prebivalstva. Zato pa Cerkev prihaja v stik s srednjimi sloji in predvsem z muslimanskimi begunci iz bramanske Indije predvsem po svojih dobrotelnih ustanovah. Precejšnje darilo sv. očeta v Fond za postavitev begunskih stanovanj, ki ga je ustanovil predsednik vlade, je Cerkvi nanesel velik ugled. Spet pa so velike pošiljke živil in obleke najrevnejšim v Pakistanu, ki jih je oskrbela „Narodna katoliška pomoč“ iz ZDA vzbudili pri zagriženih mohamedancih poplavo zavisti in nasprotovanja. Po vseh krajih v Pakistanu na tisoče revnih vsak dan prejema v

katoliških samostanih in cerkvenih zavodih pomoč ameriških katoličanov. Mleko v prahu, obleko in množico drugega dele kar zastoj, ne glede na vero ali socialni razred, tako katoliške ustanove kot tudi državni organi v sodelovanju s katoličani.

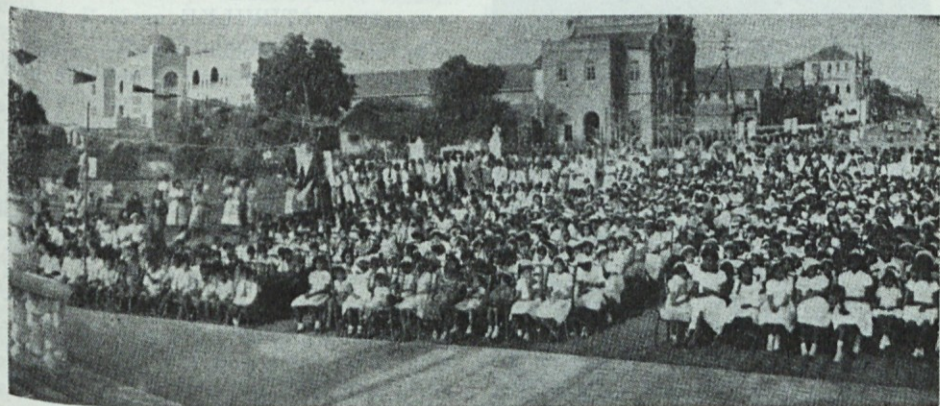
Šeherno misijonišče v Pakistanu je dobro poznano kot kraj, kjer lahko prejmeš vsakovrstno pomoč. Za pakistanski svet, ki je ogrožen po komunizmu, je ta dobrotelna pomoč velikanske, naravnost življenjske važnosti.

Tudi ustanovitev apostolske nunciature smatrajo v višjih pakistanskih krogih kot važen dogodek v pakistanski zunanji politiki. Nič pa ni za Cerkev boljšega in uspešnejšega, kot da svoj vpliv poveča prav med odločujočimi sloji.

ŠIRJENJE KATOLIŠKE MISELNOSTI

S širjenjem katoliške miselnosti so do zdaj katoličani kaj malo dosegli. Na papirju vsaj ima Cerkev vso pravico, da svoje poglede, misli in mnenja lahko svobodno širi v tisku in po radiu. Dejansko pa se more le na redke čase teh odličnih modernih sredstve poslužiti. Za božič ali veliko noč je pač nekaj katoliških oddaj po radiu; spet ob različnih

Zbrana katoliška mladina na marijanskem kongresu v Karachiju. O levem robu slike je videti stavbo za novi univerzitetni kolegij križarskih sester, s kapelo.

drugih priložnostih so bili katoliški duhovniki in laiki vabljeni, naj spregovore pred pakistansko javnostjo. Muslimanski tisk pa ne objavlja katoliških poročil o svetovnih dogodkih. Še manj pa seveda lokalne novice Škofijske tisk obseže tri dnevnik v angleščini in štiri v krajevnih jezikih. Vendar tega časopisja pakistanske množice ne beró; zato je vpliv katoliškega tiska izvečine omejen le na katoliško prebivalstvo.

Nasprotno pa vlada doslej še nikoli ni ovirala verskih prireditev in javnih katoliških procesij. Ko so pred tremi leti javno nosili katoličani kip fatimske Marije po ulicah v Karači, so procesijo mnogi muslimani navdušeno pozdravljali. Znano je, da tudi islamska vera Mariji priznava devištvo in čistost.

TEŽAVE PAKISTANSKIH KATOLIČANOV

Težav pa, s katerimi je povezano življenje pakistanskih katoličanov, nikoli ne manjka. Njih življenje v mohamedanski deželi je več kot mučno in preporno vseh mogočih nevarnosti. Ni možen zakon med katoličani in muslimani, ker Cerkev dosledno odklanja sleherno dovoljenje za kak mešan zakon. Pač pa obstojé mešani

Iz domače umetnosti črncev.

zakoni s protestanti, kar seveda privablja katoličane, da se mnogokrat udeležé kakšnih protestantskih sestankov; verska brezbriznost je potem sad takšnih obiskov pri drugovercih...

Tudi z gospodarskega gledišča je položaj katoličanov precej težak. Za angleške okupacije so si lahko našli službo v državnih in zasebnih podjetjih. Zdaj pa so za katoličana državne službe nekaj, kamor nima dostopa. Tudi tuja podjetja zaradi prijateljskih odnosov s pakistansko vlado zaposlé edinole muslimane. Čisto nekaj običajnega je odgovor katoličanu, ki prosi za službo: „Če bi bili musliman, bi vas sprejeli!...“ Vsa važnejša mesta v upravi, na sodiščih, v trgovini, v kulturi in drugod so privilegiji mohamedancev.

Na deželi pa je položaj katoličanov še težavnejši. Okrog dvajset odstotkov vsega prebivalstva v vzhodnem Pakistanu živi in kmetih. Ko so po ločitvi od Hindujev muslimanski lastniki znova prevzeli svoja zemljišča, ki so prej pripadala bramanom, so novi lastniki izgnali na tisoče katoličanov, da so napravili prostor muslimanom. Vsi naporí in posredovanja v prid katoličanom — brez uspeha! Lakota je premnoge katoličane prisilila, da so odhajali v mesta, kjer so si mnogi služili kruh celo kot cestni pometaći... V takšnih okoliščinah je skušnjava, da bi se katoličan vrnil spet v islam, samo da se preživi, precejšnja.

ŠTEVILKE...

Po zadnjih poročilih uradne misijonske poročevalske družbe „Fides“ je bilo v letu 1951 v Pakistanu: 75,842.000 prebivalcev; od teh jih živi 33,780.000 v zahodnem, 42,062.000 pa v vzhodnem Pakistanu. Po številu svojih prebivalcev je tedaj Pakistan sedma država na svetu in druga v muslimanskem svetu.

Leta 1953 je bilo katoličanov med Pakistanci 228.000 (159.000 v vzhodnem in 69.000 v zahodnem Pakistanu); duhovnikov med njimi 297; 177 (od teh 35 domačih) na zahodu in 120 (25 domačih) na vzhodu te države.

MESTO CARIGRAD

Carigrad slovi kot eno izmed najlepših mest na svetu. Malo je mest, ki bi se mogla po svoji naravni krasoti meriti ž njim — niti Lisbona, Neapel ali Atene, niti Sidney ali San Francisco. Kakor velik most veže oba kontinenta, Azijo z Evropo, vzhod z zahodom. Čudovite stvaritve krščanske umetnosti se skrivajo za cvetočo islamsko kulturo. Prebivalstvo, ki šteje okrog 1,800.000 duš, je podobno pisanemu mozaiku narodov, jezikov in ver. Govorica vseh mogočih jezikov zveni popotniku na ušesa: od turškega, grškega, sirijskega in armenškega do angleškega, francoskega, nemškega in slovanskih jezikov.

Dva mogočna vodna rokava delita mesto v tri dele. Ob Zlatem Rogu ležita na evropskem kontinentu Galata in Pera — pravi del Carigrada — dočim leži Skutari na azijski strani, na drugem bregu bosporskega zaliva. Mohamedanski mestni del leži danes na mestu nekdanjega Bizanca. Tam, kjer so se nekoč dvigale veličastne palače rimsko bizantinskih cesarjev z Akropolo in tržnico, se razprostirajo danes širna poslopja sultanove palače, cerkev Božjega miru, konjsko dirkališče in splošno znana cerkev Svete modrosti (Hagia Sophia). V sultanovi palači je izredno bogat muzej, cerkev Božjega miru pa je ponižana v vojaški muzej. Nekdanji rimski pisatelji niso mogli dovolj prehvaliti krasote in sijaja cerkve Hagije Sofije. V njej so se vršile velike cesarske slovesnosti; cesarstvo je bilo namreč ozko povezano z duhovništvom. Toda nesrečnega dne, 24. maja 1453 so vdrli Turki v sveto mesto. Križ je izginil, njegovo mesto pa je prevzel polmesec, sveti simbol islama. Ustanovitelj moderne Turčije, Kemal Atatürk pa je v teku svojega poevropenja in laiciziranja turške države spremenil cerkev Hagije Sofije v muzej. Zato v njej ne opravljajo več bogoslužja, čeprav ti napisi z imeni preroka in prvih kalifov na velikih črnih in okroglih deskah, vi-

sečih na blestečih marmornatih stenah, povedo, da je bila tu poprej mošeja. Vendar močno stopajo v ospredje stari mozaiki, ki so jih mohamedanci prebelili, ker njihova vera prepoveduje čiščenje slik.

Ameriški starinoslovci so s svojim skrbnim delom omogočili, da moremo danes znova občudovati dragocene umetnostne zaklade preteklosti, kot n. pr. podoba vladajočega Kristusa (Pantokrator) iz enajstega stoletja, okronano Mater božjo z Jezuškom in prekrasnega angela poleg nje, na levi stranski steni podobe treh patriarhov, itd. Zašli bi predaleč, če bi naštevali vse te na novo odkrite umetnine, katerih nastanek izvira tam iz devetega stoletja, kaj šele, če bi hoteli vsaj približno ocenjevati njih pomen! Dolga stoletja so bile zakrite z beležem, zdaj pa so mogle spet na be'i dan, da razveseljujejo oči in srca občudovalcev. Čudovita krasota te edinstvene cerkve s svojimi več ko sto antičnimi stebri ti napravi nepozaben vtis. Veliki graditelj Justinijan je dal prepejljati semkaj te stebre iz Artemidinega templja v Efezu, iz sončnega templja v Baalbeku in iz drugih antičnih svetišč, da bi ž njimi povečal sijaj svoje prestolne cerkve. Vendar ne ovirajo pogleda v celoto svetišča in zato ni nič čudnega, če ti vstop v to svetišče napravi mogočnejši vtis kot vstop v cerkev sv. Petra v Rimu.

V Fanariju, v starem grškem delu mesta, blizu mošeje sultana Se'ima, je grško-pravoslavni patriarhat. Nekoč je bil tu sedež vsega krščanskega vzhoda. Danes ti nudi pogled nanj dokaj skromen vtis, čeravno hrani mnogo cerkvenih zakladov in rukopisov. Plenitve v času križarskih vojska, požigi Benečanov, Genovežanov in Turkov so zapustili po vsem mestu svoje sledove. Na grški mestni del se naslanja Ba'at, največji židovski mestni del, ki se razteza tja ra

drugi breg Zlatega Roga, v smeri proti Haskölu.

Čeprav že Maltežani — in danes še na novo naseljeni Italijani (ok. 6.000) — po svojem številu presegajo število Francozov, vendar zahodno latinske kristjane na splošno imenujejo „Franki“. Ti stanejo poleg maloštevilnih grškokatoliških unijatov, monofizitičnih Armencev in Sirijcev, po večini na vzhodni strani Zlatega Roga, kjer se raztezajo številne naselbine vil ob Bosporju razvzor skoraj do obale Črnega morja. V Galati in Peri so moderno urejeni liceji in šole. Poleg cerkva in drugih svetišč pisanega krščanskega vzhoda najdeš tu dvanajst župnih cerkva rimskokatoliškega obreda in okrog trideset drugih cerkva in kapel. Pestrost mednarodnega in verskega življenja v Carigradu se kaže tudi v notranjem življenju latinskokatoliške Cerkve. Načeluje ji papežev delegat. Cerkev Sv. Duha je njegova katedrala. Dušno pastirstvo opravljajo, poleg italijanskih frančiškanov, karmelitov, jezuitov in lazaristov, francoski dominikanci in asumpcionisti, dalje avstrijski lazaristi, georgijci in mehitaristi, pa tudi grški in armenski unijatski duhovniki. Precej nevtralna je bojnišnica, ki jo oskrbujejo avstrijski lazaristi. Srednja in trgovska šola, ki jo vodijo ti lazaristi, sta nemško govorečim prebivalcem nekako središče in domovina. Kakor v toliko krajih na svetu, so tudi tukaj katoliške cerkve postavljene blizu druga drugi in to v evropskem in trgovskem središču. Za dušno pastirstvo to ni preveč ugodno. Med naselbinami vil z naj mesta je samo ena cerkev, tako da tamkajšnjim prebivalcem ni preveč lahko obiskovati nedeljske sv. maše, zlasti še hišnim uslužbencem. Zato je mnogo cerkva slabo obiskovanih. Pa tudi nekatere katoliške narodnostne skupine, o katerih je znano, da ne zahajajo preveč radi v cerkev, si tudi tukaj ne puste vzeti tega slovesa. Pestrost verske slike naj označijo še sledeče številke: Pretežno večino prebivalstva v Turčiji tvorijo mohamedanci; teh je 98%. Približ-

no en odstotek je grško pravoslavne vere, pol odstotka je judov; 0,3% jih pripada karmensko-monofizični veri in 0,2% rimskokatoliški cerkvi. Leta 1948 so našeli 41.391 latinskih katoličanov.

V letih 1924/25 je mlada Turčija doživela močno poevropljenje in sekularizacijo. Stoletna zveza države s Cerkvijo je bila pretrgana. Prejšnji general Kemal Ataturk je dal deželi ustavo po švicarskem zgledu. Državljansko in kazensko pravo se ni več naslanjalo na koran. Vpliv islama in njegovih razlagalcev (molahov) na javno življenje in delovanje je novi predsednik odpravil. Za dan počitka je določil nedeljo in ne več mohamedanskega praznika na petek. Red in samostane derviševe je prepovedal in odpravil nošnjo fesa, turbana in ženskega obraznega zastirala.

Pravoverni islamski krogi pa svojega nezadovoljstva niso skrivali v stisnjeno pest v žepu. Marsikje so poškodovali ali razbili spomenike Kemal paše. Taki pojavi odpora so vlado prepričali, da so bile te reforme pretirane. Zato je verske določbe nekoliko omilila. V osnovnih šolah je bilo mogoče znova vpeljati obvezni islamski verski pouk, ki so ga l. 1924 odpravili. Muzeini danes lahko spet z minaretov kličejo svoje vernike petkrat na dan k molitvi v svetem staroarabskem jeziku in ne v turškem, kot so morali doslej. Na novi univerzi v Ankari so odprli fakulteto, na kateri študirajo islamski bogoslovci z državno podporo.

Verni mohamedanci pa s temi koncesijami in omilitvami še niso zadovoljni. Verski časopisi, ki so začeli znova izhajati, kot n. pr. „Sebilurresat“ in „Islam Yolu“, spet prilivajo olja na ogenj verskega fanatizma. Tiste, ki se zaganjajo v češčenje podob, mora vlada čisto kličati na odgovor, pa tudi urednike časopisov, če le preveč pretiravajo s svojim nezadovoljstvom. Pravoverni mohamedanci ne morejo preboleti izgube svojega privilegirane položaja. Znova zahtevajo, da se jim vrnejo nekdanje pravice ter javno spoštovanje in priznanje, skratka, položaj, kot so ga imeli nekoč.

Proti sekularizaciji pa se bore tudi krščanski krogi in s tem podpirajo borbo mohamedancev za osnovne pravice verske svobode. Kristjanom so do zadnjega stavljali velike ovire. Če si je upal duhovnik ali redovnica v duhovniški, oz. redovniški obleki na ulico, sta morala plačati kazen. Na šolski steni ni smel viseti križ. Misijonsko delo med islamskim svetom je bilo prepovedano.

Islam je še vedno živ. Mohamedanci še ne kažejo nobenega razumevanja za krščanstvo, za njegovo bogoslužje, dogme in zakramente. Mohamedanske mošeje v vsak večer polne moških vernikov. V anatolskih podeželskih občinah so moše-

je tudi še danes središče javnega življenja. Tod jih še z večjo vnemo obiskujejo kot po mestih. Na deželi boš težko našel moškega, ki ne bi sleherni dan opravljaj svojih molitev v mošeji. Ženskam je, kot znano, vstop v mošeje prepovedan — razen v tiste, ki so posebej določene zanje. Posta v devetem mesecu ramadanu in dnevnega berila 19 verzov iz svete knjige „Bayan“ se strogo drže. Za življenjsko silo islama je podeželsko prebivalstvo s svojimi 19 milijoni duš med celotnim številom 21 milijonov vsega prebivalstva (Turčije) gotovo odločilnejše kakor moderni vele mesti Carigrad in Ankara, čeprav duhovni vodje islama živje v mestih.

SLAVITE GOSPODA VSI NARODI, HVALITE GA VSA LJUDSTVA!

Sedež Kongregacije de Propaganda Fide v Rimu, kakor je stavbo v lesorezu upodobila slovenska umetnica Aleksa Ivančeva.

ČRNE REDOVNICE

Božja setev, ki so jo sejali misijonski pionirji z nešteti in le Bogu znanimi žrtvami po črnem kontinentu, je počasi klila in rodila svoj najplemenitejši sad: devištvo. Poganstvo pojma o devištvu sploh ni poznalo. Mnogokje so morali misijonarji šele skovati primerno besedo zanj. V Vzhodni Afriki so sleherno dekle, ki ni bilo zmožno roditi, vrgli za plen hijenam. Misel na devištvo je bila pogonom tako zoprna, da so dovoljevali vsa sredstva, s katerimi so lahko svoje hčere od želje po devištvu odvrčali. Pa je vendar po zgledih misijonarjev in misijonskih sester hrepenenje po devištvu med afriškimi dekleti raslo. Z božjo pomočjo in z junaško vztrajnostjo črnih deklet,

Ena od gojenk črnih redovnic v Glen-Cowie — pri šivalnem tečaju.

ki so hrepenela po vzvišenem idealu devištva, se je slednjič rodil poseben ženski red iz vrst domačink. Čisto po besedah Pija XII.: „Vse, kar je vzvišenega in veličastnega, se rodi iz trpljenja...“

Vsaka izmed prvih redovnih sester ima za seboj pestro zgodovino, prepolno trpljenja. Marsikatera ni prišla na cilj, bodisi da so jo domači zastrupili ali pa mučili do smrti. Neka stara poganka je ob prvi preobleki, ki jo je videla, zmajala z glavo in rekla: „Štiri neveste in nobenega ženina! Kako bo tu sploh mogoča kaka zaroka!“

Kot da bi drevescu - divjaku pricipili žlahtno mladiko, je bil učinek, ki ga je dosegel ženski redovni stan med afriškimi ljudmi. Danes priznavajo domačini črnim redovnicam vso vzvišenost. Če danes kako dekle začuti ta sveti poklic in sebi, pomenja to zanj največjo čast in odliko. Zgled teh črnih redovnic utrjuje v ljudeh versko življenje in pogloblja v njih smisel za visoke vzore. Poganski mož, ki mu žena predstavlja le dečevno silo in mater številnih potomcev, polagoma spoznava, da pomeni devištvo večjo vrednost za narod. Požrtvovalno življenje redovnic rodi bogate uspehe. Njihova voljnost do dela nudi dober zgled in v tem pogledu lepo povpliva na lene Afrikanke. Višja kultura, vzvišenejši način življenja, vse to te ljudi plemeniti in dviga iz njihovega nizkotnega življenja. Pristna in resnična sreča redovnih sester jim plemeniti nazore, ki slone le na tuzemskih, materialnih dobrinah. Bojazen, da bi se zaradi deviškega stanu zmanjšalo število otrok, se razblinja ob spoznanju, da za narod dekleta, ki se posvetijo redovništvu, niso izgubljene, temveč da s svojim delovanjem lajšajo mnogotero skrito stisko ter jo pomagajo odstranjevati.

Domačinski verski red zbližuje črno in belo raso, blaži rasna nasprotja, ki so

Črne redovnice s svojimi gojenkami na misijonu Glen-Cowie, kjer delujeta naša rojaka p. Bratina in br. Poznič. V ozadju nova bolnišnica.

v Afriki tako mevarna. S pomočjo domačinskih redovnikov se beli povežejo v stike in skupnost s črnimi.

V Horuma, vzhodna Afrika, so zgradili noviciat za redovnice na mestu, kjer so prej pogani darovali svojim malikom in so se ga vsi s strahom in z grozo ogibali. Prav po tem noviciatu (kraj miru) pa zdaj okoliškimi prebivalcem usiha prej tako globoko zakoreninjeni strah pred maščevanjem bogov...

Domačinske redovne ustanove dokažu, da se je krščanstvo udomačilo, da dejansko že rodi svoj sad med domačini.

Osnovno pravilo misijskega delovanja je: sprejem krščanstva ne sme sprebrnjenim narodom uničiti njih naravnih vrednot, temveč jim mora plemeniti in

te vrednote sprejeti v svoje krščansko življenje. Sodelovanje domačinskih redov to pravilo potrjuje. Njihov naravni čut, kje najbolj zastaviti delo med rojaki, njihovo plemeniteno in poglobljeno versko življenje, vse to prinaša bogate uspehe njihovemu delu. Domačinski redovniki in redovnice najbolj poznajo slabosti svojega naroda in jih tudi najbolje znajo odpravljati. Poznanje jezika in čut za razumevanje mišljenja rojakov so odlični darovi in sposobnosti, ki so nam zadnja desetletja bili v pomoč pri misijonskem delu. Nihče kot ti domačinski redovniki ne pozna tako dobro starodavnih čarovnij, zakoreninjenih navad in skrivnosti prednikov. Še danes si marsikateri že osiveli misijonar v Afriki beli glavo s to črnsko dediščino in brez

uspeha skuša razrešiti to trdo uganko. Domačinski redovniki pa nam prav na tem področju zanesljivo utirajo pot za širjenje božjega kraljestva med njihovimi rojaki. V Marianhill prihaja nek domačinski brat dan za dnev, včasih tudi po dolge tedne hodi od vasi do vasi, od koč do koč in uči svoje rojake krščanskih resnic. Prav tako domačinske sestre prihajajo peš ali na konju, same, pa tudi z belimi sestrami v oddaljena naselja, med raztreseno živeče kristjane, pa tudi med pogane. V odsotnosti misijonarjev opravljajo molitve, ukvarjajo se s katehezo, obiskujejo bolnike, spreobrnjene pripravljajo na krst, umirajoče na smrt ter tako prinašajo svojstveno, božjo srečo v kolibe in v srca svojih rojakov.

Črne sestre se danes že posvečajo vsemu misijonskemu delovanju pod vodstvom misijonskih sester iz inozemstva; mnogokrat pa so tudi same na vodstvenih mestih. Uče po osnovnih šolah, ponekod so celo za šolske predstojnice. Tko dragocene vezanine, izdelujejo paramente in se ukvarjajo s cerkvenim slikarstvom. Na nekaterih krajih so tudi že predstojnice manjših redovnih družin in misijonskih postaj; misijonarji sami so z njih vodstvom izredno zadovoljni. Po večini si zdaj še žele vodstvo in nadzorstvo tujih misijonskih sester; a težnja belih misijonarjev je prav ta, da bi vzgojile čimveč vodstvenih osebnosti med svojimi črnimi sosestrami. Vsemu temu pa sta še potrebna čas in potrpljenje, da si te zdajšnje novinke zadobe in privzgoje zavest odgovornosti.

Črne sestre uspešno delujejo v verskih organizacijah. Vneto in vztrajno vodijo Marijino Legijo in skavtske katoliške skupine; docela so spoznale že važnost in nujnost Katoliške akcije.

Neki predstojnik je pisal voditeljici noviciata, čigar sestre samostojno oskrbujejo neko misijonsko postojanko: „Srčna hvala za preodlično delo vaših sester! Te so jamstvo ne le za vaš noviciat, temveč tudi za sveto Cerkev.“

Družina črncev v Kilemi (vzhodna Afrika) je Bogu darovala tri sinove in

jih posla'a v bogoslovje; hčerka iste družine je šolska sestra; ostale tri pa se pripravljajo na redovništvo... Pač izreden primer, ki utegne tudi misijonskemu delu roditi bogat in velik blagoslov.

Cerkev čuti v nastanku domačinskih duhovniških in redovniških poklicev zakoreninjenje krščanstva v prej poganski zemlji. Zato pač ne more in tudi ne sme prezreti tega velikega blagoslova, marveč ga skuša še bogatiti s svojo materinsko ljubeznijo. Vzgoja redovniških poklicev in nje uspeh pa sta seveda vezana na milost božjo, pa na vztrajno sodelovanje izvoljenih; v nemajhni meri tudi na prizadetost in sposobnost vzgojiteljev samih. Ta vzgoja pa zahteva veliko strpljivosti, spoštovanja in plemenitega zatajevanja.

Vzgojiteljica afriških misijonskih sester nikoli ne sme vzgajati po evropsko. Obvladati mora do dna ves katoliški nauk in docela jezik domačinov; mora znati vzgajati tako, da svoje nauke vskladi z običaji domačinov, pa z njih navadami, v kolikor je to pač združljivo s krščanstvom. Nje vzgoja mora stremeti za izoblikovanje elitnih in versko poglobljenih značajev. Pri tem naj odloča ne koliko-stno, marveč kakovostno načelo.

Če prve pripravnice niso imele potrebne šolske izobrazbe, se pač ni čuditi. Danes pa za sprejem v red že zahtevajo vsaj osnovno šolo. Če je pripravnice niso opravile, morajo zamujeno nadoknaditi v samostanski šoli. Pripravnice pošiljajo na večletno preskušnjo v kako misijonsko postajo. Dveletnemu postulatatu sledi dveletni noviciat. Tu se potem izpopolnijo v poklicni izobrazbi. Uče v domačem in angleškem jeziku, ki ga morajo nujno vse domačinske sestre obvladati. Redovniška vzgoja značaja pa zahteva mnogo potrpljenja in pozornosti, da se svobodni otroci narave priuče strogih redovnih pravil in pokorščine. Prav zaradi globoko zakoreninjenega družinskega čuta jim je ločitev od svojcev resnično grenka in težka žrtev. Pouk sam pa, čim preprostejši in razumljivejši je, toliko bolj je uspešen. Če jim stalno predstavljajš Boga z dobrimi primeri, bodo pri-

pravnice skoraj prišle do višjega in globljega verskega življenja. Zaradi izredne duhovne nadarjenosti črne novinke kaj zgodaj zaznajo bistvo redovniškega življenja, ki je popolna predanost Kristusu in skušajo to bistvo same v sebi tudi zgledno uresničiti.

Pri domačinskih sestrah sta pri vzgoji bistvena skrb in previdna priprava na poklic, za katerega so se svobodno odločile, za katerega so se svobodno odločile. Prav v prvih redovnih letih se odločajo poklici. Zato so nujno potrebne stalnega vodstva in sestrskeske pomoči belih sosester. Često se zgodi, da so bile novinke šele pred nedavnim krščene, ali pa da izhajajo iz prve ali kvečjemu druge že krščanske generacije svoje rodbine. Čim bolj požrtvovalno jim bele misijonarke pomagajo pri praktičnem uresničevanju njih vzorov, toliko uspešnejše je njih redovniško življenje. Domačinke nosijo v sebi dragocene sposobnosti; dolžnost belih sester je, da jim te sposobnosti z besedo in zgledom vzbudé. Če bi jim stavile previsoke zahteve, bi cvetoča rast na tem redovniškem vrtu vse preveč oslabela. Prej ali pozneje pa bodo bele sestre morale svoje delo izročiti Afrikankam. Za ta veliki trenutek pa je potrebno vzgojiti po zahtevi Cerkve elitne črnske osebnosti, ki bodo same zmožne vodstvenih mest.

Trenutno so bele sestre v Afriki še nujno potrebne. A prav na njih je največja odgovornost: črнке dobro čutijo, kdaj bele misijonarke iščejo same sebe in kdaj se žrtvujejo in zanje delajo. Ta spoznanja pa ovirajo ali pa pospešujejo zakoreninjenje in poglobljanje verskega življenja med domačinkami. Dolžnost molitve in nujnost osebne najtesnejše povezanosti z Bogom nista misijonarkam nikjer takšna nujnost kot prav pri vzgoji mladih redovnic - domačink v poganskih deželah. Pa tudi z razočaranji je treba računati. Cerkev jih pozna v sleherni mladi krščanski občini med poganskim okoljem. Pa navkljub vsemu vedno znova poverja mlademu krščanstvu med domačini svoje visoke službe in poklice.

V St. Patricku so misijonske sestre poskusile s posebnimi samostanskimi

Iz domače afriške umetnosti

značilnostmi, ki so primerne za afriške razmere, bodisi glede stanovanja, kot tudi glede prehrane in obleke. Dosegle so lepe uspehe: v tem samostanu vzgajajo zdrave, delavljne, misijonstva sposobne in osebno srečne redovnice.

Delovanje redovne družbe „Sestre predragocene Krvi“ je doseglo odlične uspehe: vzgojile so sedem afriških redovnih vzgojiteljic, ki so zdaj že sposobne za vodstvo redovnih skupnosti. Tako bo rast domačih črnskih redov lahko odlično pomagala k širjenju kraljestva božjega po črnem kontinentu.

J. V., Buenos Aires

BOJ ZA MISIJONSKÉ ŠOLE V AFRIKI

V začetku 1954 smo doživeli začetek največje preizkušnje za katoliške misijone v Južni Afriki. Redovniki in redovnice naj zapusté na zahtevo državne oblasti vsa javna učiteljišča. Po drugi strani pa spet ista oblast ne dá in ne dá dovoljenja, da bi Cerkev gradila svoje lastne šole in cerkve. Nova zakonodaja ne nasprotuje le katoľištvu; z njo so prizaéete tudi protestantske loéine.

Kakšno je stališé Cerkve do državnega zakona o vzgoji domaéinov iz leta 1954?

Naših 25 južnoafriških škofov je na svoji škofovski konferenci odloéilo, da bomo katoliéani obdržali še naprej vse svoje šole in nobene od njih razpustili. Ta odloéitev vrhovnega cerkvenega predstojništva med nami pa zahteva velikkanske finanéne žrtve, ée hoéemo vzdrževati 755 katoľiških šol in zavodov, ki jih imamo v Južnoafriški Uniji. Pouk na naših šolah sprejema 119.000 gojencev in gojenk, ki jih vzgaja 2333 érnih in evropskih učiteljev. Veéina od njih (2.000) so domaéini. Ti so do zdaj v primeri s kolonialnimi učitelji prejemale zares skromne plaéhe od države.

Katoliéani imamo 6 učiteljišéh za domaéine. Po novem zakonu o šolstvu pa je njih obstoj v veliki nevarnosti. Zakon namreé zahteva, da se vse misijonske šole podržavijo, šolska poslopja pa bi prevzela državna oblast in bi zato misijonom izplaéala prav malerkostno odškodnino. Misijonske šole, ki bi ne hotele preiti v državne roke, morejo po zakonu obstajati še naprej, vendar so prepušéene povsem lastnemu vzdrževanju. Od 1. aprila letos bi zaéasno še prejemale 75% učiteljskih plaéh...

Uradna izjava s škofovske konference glede novega državnega zakona o šolstvu med érnimi domaéini pa je, na kratko povzeta, naslednja:

1. Katoliška Cerkev ima pravico do svojega šolstva;

2. Katoliško šolstvo je važno za verski apostolat in neobhodno potrebno za pravilno vzgojo mladine;

3. Katoliški škofje se resno boje, da bi katoliški zavodi, ki bi se morda vključili v državni šolski sistem, ne mogli več ohraniti svojega dosledno katoliškega znaéaja in da v njih vzgojitelji mladine ne bi mogli vzgajati po katoliških načelih;

4. Škofje so dolžni skrbeti za katoliško vzgojo domaéinov, éeprav bi ta zahtevala izredne žrtve od strani katoliških laikov, redovnikov in redovnic.

Zbrali pa so se katoliški škofje tudi v Pretoriji. Ti so sklenili:

1. Katoliške šole bomo obdržali v svoje katoliške namene;

2. Odloéno se bomo borili, da bomo otroke še naprej lahko vzgajali v naših šolah;

3. Starši plaéujejo davke, zato imajo od države pravico zahtevati tudi javno podporo za zasebne šole in za plaéhe učiteljem. zato katoliški škofje prosimo vlado po doloébah novega zakona o šolstvu med domaéini za 75% državne podpore učiteljskim plaéam;

4. Pripravljeni smo svoja učiteljišéa prepustiti vladi, vendar zahtevamo, da more Cerkev v njih še naprej vplivati na vzgojo in izobrazbo, ki naj jo ti zavodi dajejo gojencem.

Obe spomenici so škofje osebno izročili prosvetnemu ministru.

Letošnji 1. april pa je izredno važen v zgodovini šolstva v Južnoafriški Uniji. Vlada je namreé ta dan prevzela v svoje roke okrog 5.000 misijonskih šol, ki so jih do sedaj upravljale razne protestantske loéine. Edino katoliška Cerkev je v svoji nepopustljivosti trdna in neomajna. Obdržali bomo svoje šole tudi potem, ko bo vlada odtegnila še tistih 75% podpore učiteljskim plaéam na na-

M. Ksaverija Lesjak O.S.U., pisateljica tega članka (z očali) s sestro ter črnimi šolarji in šolarkami ob njih prvem svetem obhajilu.

ših zavodih. Zato že zdaj zbiramo šolnino, da bomo pozneje iz lastnih virov lahko plačevali vzgojitelje. Seveda bodo njih plače pod silo razmer precej manjše, kot so trenutno.

Naše učiteljice so izredno plemenite in so nam že ponovno zatrdile, da bodo ostale na naših šolah še naprej, pa naj pride kar hoče! Bolj ravnodušno pa je moško učiteljstvo.

Naš škof je nedavno zbral vse redovnice, ki delujemo po misijonskih šolah; z nami tudi naše predstojnice. Povedal nam je, da vlada sicer dovoljuje evropskim misijonarkam vzgojno delovanje, a da od letošnjega junija naprej ne bo več niti plačevala, niti kako drugače gmotno podpirala naših šol. Opomnil nas je, kakšen velik udarec bi mé zadale Cerkvi, če bi odnehale in misijon zapustile. Slednjič je prosil, naj se jasno odločimo: ali ostanemo in navkljub vsem težkočam

vztrajamo, ali pa gremo. Uršulinke smo bile prve, ki smo škofu zatrdile, da bomo ostale. Naša častita mati prednica je velikodušno pristavila: „Bog bo pa za vse drugo poskrbel!“... Tudi vse ostale redovnice drugih redovnih družin so požrtvovalno privolile, da bodo še naprej delovale. Če pa bi nam vlada navkljub vsemu tudi te šole pobrala, bomo že našle kak nov apostolat, samo da bomo še naprej v stiku z domačini.

Zaradi novega zakona o šolstvu so se uprli po mnogih šolah gojenci, posebno v vzhodnem Transvaalu in v okolici Johannesburga. Starejši so jih nagovorili k uporu. Stavka med šolsko mladino je trajala deset dni. Učilnice so bile skoraj prazne. Posledice te zaletelosti pa so zdaj naravnost porazne: konec majnika je izgubilo službe okrog 100 učiteljev; 4.000 upornim gojencem pa je odvzeta možnost nadaljnega pouka.

POSLEDNJI KRIZEV POT

Msgr. Jožef Kerec SDB, Francija

Pater Janez Evangelist Čou je bil domači kitajski duhovnik iz apostolske prefektуре Čaotung; doma iz Titoka, ki je vasica v podprefekturi Kiaokia. Kot fantič je šel študirat na malo semenišče v Kunming. Filozofijo in bogoslovje pa je končal v Penengu, v Maleziji, na zavodu, ki ga vodijo misijonarji Pariške družbe za zunanje misijone. Spočetka je kaplanoval v kraju Longky, kjer je pred davnimi leti živel poslednji ostanek čisto skritega poznejšega celotnega katolištva v Junanu. Petnajst let pa je bil župnik v Yilimngu, kjer je vodil veliko krščansko občino v Tavantse, zraven pa oskrboval še druge manjše krščanske kraje tam okrog. Lepo cerkev, v gotskem slogu, v Liliangu je pozidal francoski misijonar p. Guyemard. Ta jo je pozneje prepustil p. Čonju. Ko sem apostolsko prefekturo vodil podpisani, je bil imenovan za dekana in škofijskega svetnika. Silno več je bil v bogoslovnih vedah in v cerkvenem pravu, zraven pa neumoren in goreč misijonar. Premnogokrat je iz lastnega žepa žrtvoval za nakup različnih katekizmov pa drugih poučnih in verskih knjig za svoje katehume in kristjane. Njegova knjižnica je bila res največja krščanska knjižnica v Čaotungu in najvzornejše središče katehumenov hkrati. Pod njegovim gorečim vodstvom se je v njegovi župniji Yiliangu število kristjanov iz leta v leto večalo. Silno rad je pridigoval, rad sam učil katekizem; posebno rad pa se je takole ob večerih razgovarjal s trgovci in izobraženci o verskih resnicah. Vsem je nudil zgled pobožnega, gorečega, neomadeževanega duhovnika.

Spreobrnil je bogato barbarko Yan. Iz hvaležnosti, da ji je pomagal rešiti dušo, je ženska vse svoje premoženje podarila cerkvi v dva dni oddaljenem Earl Long Kongu. Posestvo so prepisali na

misijon. Ker je redno plačeval vse davke, je vsako leto polovico pridelkov na posestvu namenil za svojo deklinško sirotišnico v Yiliangu; ostalo polovico pa je prepustil kmetu, ki mu je polje obdeloval. Ob koncu druge svetovne vojne pa so njegova polja začeli bolj in bolj ropati, posebno ob času žetve. Kmetje, ki so polja obdelovali, niso več zmogli domene polovice pridelkov, saj jim banditi niso pustili niti najpotrebnejšega za hrano. Pater Čou je o stvari večkrat javno govoril in se pritožil oblastem. Roparji pa so se z oblastniki kaj hitro sporazumeli: zdaj so ropali zase in še za oblast povrhu! Ker vse misijonarjeve pritožbe niso nič zalegle, so ga kmetje nagovorili, naj bi ob žetvi oborožil svoje kristjane, ki so bili precej dobri vojniki. Naslednje leto jih je misijonar res poslušal. Napravil je po njihovo in oboroženi kmetje so roparje nagnali: žetev so v miru in lepo pobrali. Ko pa so začeli v vasi in mesta vpadati komunisti, si misijonar ni več upal k svojim kmetom po dogovorjeno polovico pridelka, ker se je bal spopada med rdečimi in kristjani. Čemu bi po nepotrebnem tekla kri! Tako se je zgodilo, da je bil 1947 v Earl Long Kongu ob vse pridelke. Davke pa je moral seveda še vedno plačevati, četudi oblast niti s prstom ni mignila, da bi zločince strahovala.

1948 ga je našlo v veliki zamišljenosti in skrbeh. Komunisti so že na debelo segali po kitajskih provincah. Povsod, kamor so prišli, so preganjali in morili duhovnike in kristjane. Zavedal se je, kako bo tudi njemu v Yiliangu trda predla, ko bodo prišli komunisti, ki se jim bodo v gonji proti misijonarjem pridružili še domači roparji. Prosil me je tedaj, naj ga razrešim župnikovanja in naj mu dodelim dopust. Bil je precej velik in zajeten. Silno rad je jezdil. Pa mu

je že dr. Janež odsvetoval ježo. Po dolgem moledovanju sem mu res dodelil dopust pri rodni družini v Titeka, visoko v gorah. Tam, sem si mislil, bo lahko mirno počival, saj ga nihče ne pozna in nihče ne sovraži. Vodstvo župnije je tedaj izročil kamiliancu Petru Crottiju, ki jo je potem spretno vodil skozi najhujše dneve prekucije in komunistične zasedbe. Pater Čou pa je mirno živel pri svojih v Titeki. Ker je bil samo dober dan hoda od Tungčvana, ki je osrednja misijonska postaja in kjer je tudi bolnišnica kamiliancev, jih je obiskal in tistikrat tudi obljubil, da bo pomagal pastirovati kristjanom v Titeku, v Lopou in v Lakon. A preganjanje je bilo iz dneva v dan hujše in duhovniki že niso mogli več k svojim kristjanom na obisk, ker so bili na domovih enostavno zastraženi ter se sploh niso smeli nikamor ganiti. Le tisti kristjani, ki so bili res pogumni, so se drznili k duhovniku na dom — k spovedi.

Roparji v Yiliangu pa so se s komunisti vred zarotili proti patru Čouju. Domenili so se, da ga bodo dolžili skrievanja orožja in priprav za upor proti „ljudski vladi“. Tako so neko noč potrkali na vrata Čoujevih staršev v Titeka. Misijonarja so takoj ujeli, zvezali in odveleli v Čaotung. Ničesar ni smel vzeti seboj, razen obleke, ki jo je imel na sebi. Pot, ki je dolga štiri dni s konjem, je moral hoditi peš — v dveh dneh! Kristjani iz Čaotunga so povedali, kako so ga rdeči vsega blatnega in krvavega vlačili po mestnih ulicah. Peljali so ga na policijo. Naši verniki so žalostno novico takoj sporočili v bolnišnico dr. Janežu, sestram in generalnemu vikarju Čongu. V bolnišnici so čakali, da bodo prišli po kakšna zdravila za jetnika; vikar je upal, da ga bodo klicali k pričevanju... Pa je minila noč, minil naslednji dan, a o patru Čouju nobenega glasu. Težka mora je legla na vikarja in na kristjane. Tudi sestre so se bale za misijonarja. Naslednjo noč, že po polnoči pa so vikarja nenadoma poklicali na policijo. Tam mu je neki mlad oficir začel razlagati, kakšen slab duhovnik

da je pater Čou, kakšne neznanske zločine da je zagrešil, pa da je celo upor proti vladi pripravljala... Takšen človek res ne zasluži milosti: zdaj že pred božjim prestolom daje odgovor za svoje grehe... in če ga hoče vikar še videti mrtvega, naj stopi kar v sosedno sobo, kjer je ležal pater Čou na tleh — mrtev. Glavo in roke je imel vse v krvi. Po vsem telesu so bili znaki pretepanja očitni. Pretepali so ga že po poti, kaj pa so z njim na policiji storili, pa nihče nikoli ni izvedel. Vikar je hotel ugotoviti, kakšne smrti je misijonar umrl, pa mu niso dovolili. Tedaj je prosil, naj mu izroče vsaj truplo, da ga bo po krščansko pokopal. Pa mu je oficir odvrnil, da grešnik, kot je bil Čou, sploh ne zasluži cerkvenega pogreba. Zraven je stal protestantski zdravnik dr. Kiang, ki se je pridružil komunistom in si tako rešil življenje... Mnogo zlega je storil svojim zdravniškim tovarišem v mestu. Njega je tedaj vikar vprašal, kakšne smrti je Čou umrl; pa mu je protestant odgovoril, da ga je zadela kap...

Vikar je potem vso noč prečul v molitvi s svojimi kristjani. Molili so za pokojnega sobrata - mučenca, ki je dal življenje za vero in za svoje duhovništvo. Bil je to že tretji mučenec v enem samem letu v čaotungski škofiji!

Sam sem bil dobro leto v zaporu v Kunmingu. Vikar me je obvestil o misijonarjevi mučeniški smrti. Povedal mi je tudi, da sta v ječi, v svojih župnijskih krajih, umrla tudi očeta Thai in Tuang. Le očeta Čouja da so privedli v Čaotung in ga tam ubili. Molil sem za vse tri in tudi sam že sklepal življenje, ker si res nisem mogel misliti, da bi z menoj drugače ravnali, kot so s temi nedolžnimi Gospodovimi duhovniki.

Danes v svobodnem svetu kličemo slavo kitajskim mučencem, duhovnikom in laikom, ki prosijo pri Bogu za svoje rojake, da tako čudovito vztrajajo v veri in v zvestobi Kristusovi Cerkvi. Vem, da bo prišel dan, bo tudi na vso to nedolžno prelito kitajsko kri zasijala luč zmage in vstajenja.

DUHOVNI SVETNIK A. MERKUN

OSEMDESETLENIK

Častitljiv jubilej osemdesetih let življenja praznuje letos v begunstvu v U.S.A. prezaslužni slovenski javni, prosvetni, karitativni in odlični misijonski delavec, duhovni svetnik č. g. ANTON MERKUN. Pred dvema leti je že daroval svojo zlato mašo, v begunstvu sicer, pa vendar veder in navkljub res težkim življenskim preizkušnjam ves prepoln optimizma v lepšo bodočnost svojega katoliškega slovenskega naroda.

Naša revija „Katoliški misijoni“, katere sodelavec je naš jubilat že od prvih časov njene ustanovitve, torej že skozi trideset let, ne more mimo tega tako lepega zlatomašnikovega jubileja, marveč mu k osemdesetim letom plodonosnega, z zgovornimi uspehi blagoslovljenega dela za Cerkev in narod iz srca čestita, želeč mu obilje božjega blagoslova in čilosti pri delu, ki ga z naravnost mladeniškim zanosom še vedno opravlja za svoj ljubljeni narod.

Primerno je in pravično, da ob tej tako važni slavljenčevi obletnici vsaj na kratko opozorimo na njegovo prebogato delovanje v vseh treh letih duhovništva, delo, kakršnega je v zgodovini našega naroda opravilo le malo ljudi.

Kot mlad duhovnik, kaplan, se je naš jubilat že zgodaj začel zanimati za misijone, saj se je, kot sam pravi, v dno duše že od vsega početka zavedal, kako „misijonska dolžnost veže katoličane vsega sveta, torej tudi Slovence;... kajti delo za misijone kliče božji blagoslov iz nebes, delo za misijone bo tudi našemu narodu bogato poplačano...“ In v teh časih naše narodne razdejanosti s trdno vero dodaja: „Upajmo, da bo prav misijonsko delo med Slovenci, ki se tako lepo razvija, četudi samo po svetu med rojaki v zamejstvu, nagnilo Jezusa in Marijo, da nas Slovencev ne bosta zapustila, marveč da bomo, ker zaupamo v neskonč-

no božje usmiljenje, dočakali dan, ko bo naša domovina rešena komunističnega zla in bomo tudi Slovenci učakali svobodo...“ Iz te zavesti se je svetnik Merkun že v svojih mladih letih z vso gorečo vnemo plemenitega duhovnika vrgel na delo za misijone, za širjenje misijonske miselnosti med Slovenci. Bilo je to v letih, ko je pri nas misijonska zavest komaj kalila, ko ji je bilo treba vedno spet in spet dodajati novega netiva, da se je pozneje lahko razživila v tak lep in svetel plamen, ki nam je danes, navkljub tegobam teh dni, kot narodu in kot otrokom katoliške Cerkve zares lahko v ponos. Anton Merkun je v misijonskem delovanju med Slovenci med tistimi maloštevilnimi pionirji, ki so orali v začetku našega stoletja prvo in najtršo misijonsko ledino med nami. In če se danes Slovenci lahko ponašamo s široko in lepo izpeljano misijonsko organizacijo, če dan na dan ugotavljamo, kako se misijonska zavednost in pripravljenoš čirita in vedno bolj razmahujeta med vsemi slovenskimi sloji, posebej še med našimi izobraženci in med mladino, gre prav za ta veliki uspeh v veliki meri zahvala vztrajnemu in nesebičnemu delu našega slavljenca - osemdesetletnika. Znal je z možmi, kot so bili duhovnik - mučenec prof. Lambert Ehrlich, pokojni prelat J. Kalan, pa misijonar lazarist Tumpej CM, in drugimi, ob podpori in očetovskem razumevanju našega vélikega vladike nadškofa A. B. Jegliča skoraj iz nič ustvariti zares veliko in več kot veliko.

Skoraj je ni misijonske akcije med Slovenci v zadnjih štiridesetih letih, da bi svetnik Merkun pri njej aktivno ne sodeloval, če je že ni celo sam pokrenil in začel. Sredi najhujših let prve velike vojne, 1917, je prišel na misel, ustanoviti *Misijonsko mašno zvezo*. Sam je sestavil

nje pravila, zadobil za stvar prelata J. Kalana, stopil v stik z lazaristoma Tumpejem CM in Floranom CM, dobil dovoljenje in potrjenje zveze od svojega škofa in — uspel. Uspel bogato! Namen družbe: nakladati nje udom zaklade svetih maš, zraven pa podpirati misijonišče v Grobljah, ki se je skoraj potem osnovalo za vzgojo slovenskih misijonarjev - lazaristov, je privabil na sto in sto članov. Delo je tako naraslo, da ga g. Merkun sam ni več zmogel, marveč ga je prepustil lazaristom. Po Mis. mašni družbi se je v veliki meri širila med Slovenci prva močnejša, lahko bi dejali, že organizirana misijonska zavest. — Med prvo vojno je kupil v Grobljah pri Domžalah kot predsednik društva „Dobrodelnost“ grobeljsko graščino in ustanovil v starem poslopju, ki ga je dal skrbno predelati in popraviti, sirotišnico za deklice, vojne sirote, ki jih je prej na lastne stroške vzdrževal v svojem Društvenem domu na Homcu. Ker pa je število sirot bolj in bolj naraščalo, jih je bilo treba premestiti drugam. Graščino Groblje je društvo „Dobrodelnost“ tedaj izročilo slovenskim lazaristom, „Misijonski družbi sv. Vincencija Pavelskega“ pod pogojem, da v nji ustvari misijonišče za poganke in domače misijone. To je bilo velikopotezno delo, ki je imelo svoj velik pomen za vso našo misijonsko rast in vzgojo v letih med obema vojnama. Groblje so skoraj postale za ves kamniški okraj najlepše versko, misijonsko in prosvetno . narodno središče. Skoraj nato je dal naš jubilarnt tudi pobudo lazaristom za ustanovitev lastne *misijonske tiskarne v Grobljah* v zavesti, da bodo mogli v največji meri širiti med rojaki misijonsko zavest prav z uspešnim in bogatim misijonskim tiskom. Bil je med prvimi darovalci za nakup tiskarskih strojev: pošteno in pravično je, če ob tej priložnosti pribijemo, da je dal prav svetnik Merkun prvih tisoč zlatih kron za začetek tiskarne. Ob spominu in zavzetosti za delo drugega največjega slovenskega misijonarja, provikarja in ustanovitelja sudanskega črnškega misijona, dr. Ignacija Knobleharja, se je lo-

til dela za ustanovitev posebnega misijonišča za črnske misijone. Tako je v Zgornji šiški pri Ljubljani ustanovil Knobleharjev zavod, naselil vanj misijonarje iz družbe „Sinov presv. Srca Jezusovega“ in z njimi začel z misijonsko vzgojo 30 dijakov, ki naj bi se po končanih študijah v škofovih zavodih v št. Vidu pripravljali na misijone v Afriki. Knobleharjev zavod, čigar delo so sedanje razmere v domovini pač zavrle in onemogočile, je vendar rodil lepe uspehe: dva slovenska misijonarja iz tega zavoda delujeta na misijonski fronti v črni Afriki, prav tako tudi en misijonski brat; dva pa sta še v domovini in čakata, da jima bo dana možnost oditi med pogane.

Že samo z omenjenimi ustanovami je svetnik Merkun opravil veliko in odlično misijonsko delo. A šel je še dalje. Dobro se je že od vsega početka zavedal, da nobeno dobro in visoko delo ne morejo opraviti le posamezniki, če niso povezani v močni in zavestni organizaciji. Še toliko bolj misijonsko delo, ki je ne le narodnega, marveč vesoljnega značaja. Tudi je vedel, da bodo vsa prizadevanja

... je svetnik Merkun vidno in odlično udejeval tudi v slovenskem misijonskem tisku. Opravi je prevažno delo, ko je Slovincem napisal prvo misionologijo, ki jo je naslovil „Božje kraljestvo na zemlji“. Knjiga je izšla v Ljubljani leta 1924 v 2.000 izvodih. S tem delom je pisatelj izravnal veliko vrzel, ki je do tokrat bila v slovenskem misijonskem prizadevanju. Prav s to knjigo je zanetil tudi lep kres misijonskega navdušenja med duhovniki, ki so jo največ kupovali in se po njej seznanili bolj natančno in načrtno s prvo in največjo akcijo Cerkve. — S prelatom Kalanom je začel izdajati *Misijonski koledar*, ki se je razvil v pravi vsakoletni misijonski zbornik z bogato in pestro vsebino. Koledar je pozneje prevzelo uredništvo Kat. misijonov.

Ves zavzet za širjenje kraljestva božjega na zemlji, v iskrenem hotenju, da se Kristusova Cerkev zakorenini po vsem svetu, je jubilent aktivno spremljal vsa slovenska misijonska prizadevanja tudi pozneje, ko se je misijonska akcija v domovini že razvijala v polno, ko se je iz skromnih začetkov v prvih dveh desetletjih našega stoletja razraščala v mogoč-

ej no drevo. Njegovo delo pri vzbujanju slovenske misijonske pomladi je veliko, zaslužno in pomembno. Noben bodoči pisec slovenske misijonske zgodovine ne bo mogel mimo stvaritev, ki jih je izgradil svetnik Anton Merkun. Kot pisec številnih člankov, kot predavatelj, organizator, pobudnik vedno novih, uspešnih akcij v korist slovenskemu in svetovnemu misijonstvu si je že v življenju postavil trden spomenik, ki mu je gotovo v zadoščenje. A neutrujen, žilav in duševno vedno mladostnega duha, kot je, niti s svojimi osmimi križi ne počiva. Tudi zdaj v begunstvu še vedno vneto podpira vsakršno misijonsko prizadevanje, dopisuje v našo revijo s tehtnimi članki in se vneto zanima za delovanje slovenskih misijonarjev po vsem svetu. Ne smemo prezreti velike osebne pomoči gospoda svetnika našemu jezuitskemu misijonarju p. Stanku Poderžaju v Indiji, kateremu je dal uliti *zvonove za misijonski postaji* v Ragapurju in Khariju. Te zvonove je dal napraviti na lastne stroške. Prav tako je *misijonarju o. Kladniku*, ki je prvi sad Knobleharjevega zavoda v Ljubljani, in deluje v Južni Afriki, bogato pomagal in mu še pomaga pri zidavi njegove misijonske cerkve.

Slovensko in slovansko zaveden se trudi že od mladih duhovniških let za cerkveno zedinjenje z ločenimi krščanskimi brati na Vzhodu. To je gotovo največje in najplodnejše polje Merkunove prebogat delavnosti in neodjenljive vztrajnosti. Mirno lahko zatrdimo, da je prav na polju cerkvenega edinstva z Vzhodom prvi in najvidnejši med Slovenci. Uresničenje *ciril-metodijske misli* je njegov življenjski sen. Kaj vse je v tem pogledu storil, kakšno mogočno delo je do danes opravil, bi mogli popisati samo v debeli knjigi. Bog sam, ki vodi zanesljivo vse račune naših človeških prizadevanj za vse dobro, bo najbolj točno vedel, kako veličastno je Merkunovo delo na tem polju. Ciril-metodijsko misel vztrajno propagira in širi med Slovenci že dolga leta in je nje glavni pobornik. Širil je in še širi med rojaki *Apostolstvo sv. Cirila in Metoda*, čigar glavni namen je

molitvena pomoč prizadevanjem vseh mnogoterih odličnih borev za cerkveno zedinjenje s pravoslavnim vzhodom. Prevedel je v slovensščino znamenito knjigo „Ločeni bratje“, ki jo je napisal jezuit p. Pavel Manna. V Ponikvah je postavil poseben zavod, v katerem je nastanil švicarske sestre „križarke“, ki naj bi se posvečale prvenstveno delu za vrnitev vzhodnih krščanskih bratov v narajše rimske Cerkve. Na Igu pri Ljubljani je od svoje nečakinje kupil svojo rojstno hišo in jo spremenil v *dom za slovenske akademike*, ki naj bi se kot katoliški laični misijonarji pripravljali na misijonsko delo med svojimi ruskimi brati. Za Slovence je sam napisal kot odličen poznavalec vzhodnega vprašanja, saj se z njim načrtno in natančno ukvarja že vse življenje, knjigo *Cirilmetodijska ideja*, ki je nekakšen priročnik pri delu za zedinjenje. V domovini je imel gotovo največjo knjižnico med Slovenci s področja vzhodnega vprašanja, z več kot 4.000 zvezki. Njegovi članki o tem vprašanju po naših verskih in drugih katoliških listih so budili živo zavest odgovornosti med slovenskimi rojaki o potrebi načrtnega in vztrajnega dela za zedinjenje z vzhodnimi brati, ki ga moramo Slovenci posebej spoštovati bolj kot kdo, saj smo jim bratje po krvi.

Skoraj nepregledno po bogatiji in delavnosti je Merkunovo *publicistično delo* na misijonskem, unionističnem, karitativnem in narodno prosvetnem polju. Kdo naj našteje desetine knjig, brošur in podobnega, ki jih je sam napisal o vseh modročinih perečih vprašanjih naše slovenske stvarnosti in jih povečini tudi sam založil, četudi v prenekaterem primeru z veliko finančno izgubo. A noben navidezni poraz ga ni oplašil, nobena zapreka, naj je bila še tako velika, podrla ali mu postavila korak. Njegovo navdušenje za sveto in pošteno stvar ni pri osemdesetih letih nič manjše, kot je bilo v prvih letih duhovništva. Aktivno je sodeloval tudi med zadnjo vojno v rušenju komunizma, ki je vdiral na slovenska tla, kot pisec, predavatelj, organizator, karitativni delavec. Koliko dobrega je storil, ko-

likerim je pomagal, ki niti vedeli niso, da prihaja pomoč iz njegovega žepa, najbrž nihče točno ne ve, jubilat sam pa gotovo najmanj. Že med prvo svetovno vojno je z ustanovitvijo društva „Dobrodelnost“, čigar predsednik je bil, prevzel skrb za vojne sirote in begunce. Isto skrb si je med prvimi naložil po letu 1941, ko se je v domovini začela rdeča prekucija, ki jo je tudi sam kot begunec v Ljubljani na lastni koži občutil. Ustanavljal je *dobrodelne pisarne* povsod, kjer je le mogel; zbiral na vseh koncih in krajih neumorno pomoč najbednejšim in najbolj potrebnim.

Ustanovil je *vojno sirotišnico* na Homcu, že omenjeni dobrodelni zavod v Grobljah, *hiralnico* na Homcu za okoliške starčke, *hiralnico v Mengšu*, *hiralnico v Ponikvah*, *okrevališče* prav tam, *dijakinjam počitniški dom*, zgradil je na Homcu *Prosvetni dom*, v Dobropoljah „*Jakličev dom*“ in kar je morda čez vse važno — omogočil je ustanovitev in gradnjo *Vajeniškega doma* v Ljubljani. To so samo glavne Merkunove stvaritve. Kdo bi naštel vse!

Ob takšnem prebogatem in čez vse plodnem delovanju, kot ga je opravil svetnik Merkun se človek nehoté vpraša: kje je črpal moč za vse to naravnost ogromno delo, ki zahteva izrednega, nadpovprečnega moža? Odgovor je pri Merkuru samo eden: iz globoke, nezlomljive vere, iz pravega pojmovanja krščanske ljubezni, iz globoke in iskrene ljubezni do svojega slovenskega naroda, pa iz resnične, nehlinjene skrbi za rešitev neumrjočih duš. Bog ga je z deli, ki jih je z Njegovo pomočjo in blagoslovom ustvaril, že v življenju bogato nagradil. Saj kaj more biti osemdesetletniku v večje zadoščenje, kot če vidi, da se delo, ki ga je začel in ga počel na trdne temelje, zavestno nadaljuje, pa da ga ne morejo več uničiti ne prekucije, ne težave, ne nasprotovanja, s katerimi tudi našemu jubilatnu ni bilo prizanešeno!

Trdno smo prepričani, da bi v drugačnih razmerah osemdesetletnico gosпода svetnika slovesno in pomembno počastili v Ljubljani, četudi bi si on v

IZ PISEM SLOVENSkih MISIJONARJEV

Iz Osake na Japonskem je gospej Turšarjevi pisala usmiljena sestra, misijonarka Benjamina KARDINAR, ob koncu letošnjega aprila:

Nepopisno veselje mi je pred dnevi pripravilo vaše res nepričakovano, a zato nič manj ljubo pismo s priloženim čekom 250 dolarjev, namenjenih nam 6 slovenskim misijonarkam na Japonskem. Kakšno presenečenje! On, ki edini zamore umeti in nadomestiti želje hvaležnega srca, naj Vam tisočero povrne s svojimi neminljivimi darovi ves trud in žrtve.

Sem pa pravzaprav Vaša dvakratna dolžnica. Še preden sem se zahvalila za Vašo zadnjo pošiljko pred dvema meseci, ste me že prehiteli z novo pozornostjo. Saj si lahko mislite moje srčno veselje, ko sem prejela ponovno pošiljko obleke in drugega. Nov znak Vaše neizčrpne misijonske gorečnosti, pa želje, pomagati zapuščenim in najbednejšim. Bodite brez skrbi glede kakovosti tega, kar ste poslali. Vse, prav vse se da uporabiti. Ko bi videli naše malčke, kako mnogokrat hodijo v zakrpanih oblekah; pa tudi večjim se ne godi dosti boljše. A saj pri revežih ni razkošje doma! — Vaše februarско pismo mi je bilo še ljubše, ker sem se po njem поблиžje seznanila z našo blago, nesebično misijonsko dobrotnico. Od Vaše prve pošiljke naprej sem večkrat ugibalala, kako bi kaj več o Vas izvedela, o blagi duši, ki zna

svoji skromnosti tega ne želel. Naj bo tedaj ta napisana in zapisana omemba njegovega velikega življenjskega dela vsaj skromen šopek, ki ga uredništvo Katoliških misijonov v imenu slovenskih misijonarjev in vseh slovenskih misijonskih sodelavcev in tisočev svojih bralcev jubilantu poklanja kot iskreno darilo v znak hvaležnosti in priznanja za velike in neminljive stvari, ki jih je uresničil med našim narodom.

N. J., Buenos Aires

tako lepo posnemati sv. Miklavža: obdarovati, razveseliti in pomagati — daroven pa ostati nepoznana! Ko sem pozneje v Kat. misijonih našla tudi Vaše ime med misijonskimi dobrotniki, sem z radostjo spoznala, da ste ena izmed najbolj vnetih naših misijonark v zaledju. Bog Vas živi in ohranja!

Knjigi „Na nepremagljivi skali“ in „Cerkvena poezija“, po 6 izvodov vsakod sem z velikim veseljem prejela prav za Veliko noč. Uganila sem, da je to dar našega dobrotnika za nas 6 Slovenk in sem te knjige takoj razposlala sosestram v bližini. Ostalim pa jih sedaj razpošiljam. Priserčna hvala!

Za poslani denar se bom čimprej zahvalila tudi č. g. Lenčku in Wolbanku. Z otroki našega misijona Vam ohranjam spomin v hvaležni molitvi in Vas iskreno pozdravljam, kot tudi vse naše misijonske dobrotnike, hvaležno vdana s. Benjamina Kardinar.

„Katoliškim misijonom“ pa je pisala:

Velika hvaležnost me je napolnila, ko sem prejela velikodušni dar naših misijonskih dobrotnikov iz „Sklada za slovenske misijonarje“. Po izmenjavi skupnega čeka za nas šest Slovenk, sem določene vsote takoj razposlala. Svoj del pa sem, ker sem videla denarno stisko naše sirotišnice, izročila sestri prednici za najnujnejše potrebe. Bila je slovenskega daru silno vesela in se z menoj vred za takšno plemenito podporo vsem dobrim slovenskim srcem iz dna duše zahvaljuje. Vaš letošnji dar nam bo pomagal za nadaljno ureditev najnujnejšega v naši novi sirotišnici Lansko leto smo z Vašo pomočjo nakupili postelje in drugo, da smo potem lahko najmlajše prenestili v zračnejše prostore. Zdaj pa bomo lahko isto omogočili tudi otrokom od 2 do 6 let. Japonci, pa tudi njihova dobrodelna društva, se silno zanimajo za vzgojo otrok in za karitativno delo. Tudi naš zavod z otroško sirotišnico je

v ospredju njihovega zanimanja. Tako nam mnogokrat to ali ono dobrodelno japonsko društvo ali ustanova naznani svoj obisk iz bližnjih in oddaljenejših krajev. Sobe, spalnice in drugi prostori so predmet splošnega občudovanja. Posebno jim je všeč, ker imamo vedno vse čisto in urejeno. Izredno pozornost posvečajo najmlajšim, pa tudi onim, ki že hodijo v šolo. Vsi ti otroci pri nas so povečini sirote brez staršev. Zato so velikokrat naše japonske obiskovalke do solz ginjene, ko gledajo žareče veselje teh malčkov v naši sirotišnici. Hkrati pa se tudi čudijo vzvišenosti in lepoti naše katoliške vere. Za nas so takšni obiski lepi trenutki tihega apostolata in žarek luči v poganska srca.

Tisočero naj Vam Bog povrne vso pomoč in dobroto, ki nam jo izkazuje. Tudi naši otroci vsak dan molijo za svoje slovenske dobrotnike. Enako pa sestre in bolniki. Med bolniki večkrat

doživimo tudi prerazveseljivo dušno ozdravljenje, posebno pri tistih, ki se od tega sveta poslavljajo. — Hvaležno pozdravlja s. Benjamina Kardinar.

Iz Tokija se za poslano denarno pomoč zahvaljuje s. ANICA MIKLAVČIČ, kanosijanka, v svojem junijskem pismu:

Prejela sem pismo s. Luževič iz Yokohame in v njem lepo vsoto denarja, ki je namenjen meni za pomoč pri misijonskem delu. Tisočkrat Vam hvala za poslani dar. Naj Vam Bog povrne! Dar mi je bil še posebej v uteho, ker smo prav isti dan prejele uradni ukaz, da moramo plačati zares velik znesek za „davek“ za našo redovno hišo. Sitnosti z davkarijo pa imamo za našo borno hišo in otroški vrtec že odkar smo tukaj. Prav lepo se zahvaljujem tudi za obe dragoceni knjigi, ki sta mi res v veliko tolažbo. Rada bi poslala v znak hvaležnosti tudi kak

Iz misijonov slovenskih usmiljenk na Japonskem.

spomin z Japonske, pa trenutno nič takšnega nimam. Ob prvi priložnosti Vam bom tudi to storila. Upam, da Vam je tudi moj brat Albin kaj pisal iz Pakistana. Zdi se, da je docela odmrll temu svetu... tudi meni zelo malo piše. A vem, da je pravi, goreč misijonar. In to je zadosti. — Spominjajte se me v molitvi. S. Anica Miklavčič.

V letošnjem aprilu je pisala č. g. Karlu Wolbangu C.M. in gospe Anici Tušar v ZDA slovenska misijonarka, uršulinica m. Marija Frančiška NOVAK O.S. Urs., ki deluje v Siamu. Iz obeh omenjenih pisem povzemamo naslednje:

Preiskren „Bog povrni!“ za Vaše plemenito darilo za naše misijonske potrebe, ki ga pošilja gospa Anica Tušar. Bog povrni tisočero in več, Vam in vsem dobrotnikom. Pač se Vam ne morem drugače oddolžiti kot s hvaležno zaupno molitvijo, da Vam Gospod na svoj božanski način vrne in vsem, ki so za nas kaj darovali.

Častita mati Ksaverija se bo v Neaplju vkrcala 1. majnika in bo v Singapor prispela 21. maja. Nekaj dni nato bo že v Bangkokku. Pisala ji bom in ji po-

Gojenke misijona na Japonskem.

vedala lepo novico o daru ge. Tušarjeve. — Mati Deodata je še na Javi, kjer je podnebje milejše. Pa se je menda že precej popravila in ne bom prav nič presenečena, če nam jo bodo predstojniki kmalu vrnil v Siam, kjer jo že močno potrebujemo. Res, da ima tudi na Javi precej dela, ker je izvrstna učiteljica in katehistinja; a vem dobro, da ima v njenem srcu Siam prvo mesto. Tudi njej bom čimprej pisala in ji sporočila veselo novico o tem darilu.

Ček sem seveda izročila predstojnici, kot je to v naših pravilih, in povedala vse, kar mi naročate. Prosila bom, naj moj delež obrnejo v prid novi misijonski hiši z imenom Fatima ali Regina Mundi (Kraljica sveta), ki jo je velečastita mati provincialka nedavno odprla v Bangkokku, nedaleč od naše misijonske hiše Mater Dei. Tu v Siam so prišle prve uršulinke rimske unije leta 1924. Med njimi sta bili tudi dve Slovenki: materi Rafaela in Ksaverija (Prva je zdaj v Rimu). Misijonska postaja Mater Dei v Bangkokku ima čez tisoč dvesto gojenk, zraven pa še produžnico, Regina Coeli, kjer jaz delujem, v Ciengmai, je tudi lepa šola z devetsto mladenkami. Pred mesecem dni pa smo prejele veselo novico, da tvorimo zdaj novo provinco; z novico vred je prišlo tudi dovoljenje za novo hišo v Bangkokku. Tako vidite, da z božjo milostjo in z Vašo plemenito pomočjo naše misijonsko vzgojno delo lepo napreduje. Prva provincialna prednica nove uršulinske province je Siamka, m. Jožefa Dardarananda, iz izredno dobre katoliške družine iz Bangkoka.

Rdeča nevarnost zdaj tudi naši, trenutno še srečni deželi, vsak dan bolj preti. A prepričana sem, da jo bo Marija odvrnila, če je tako v božjih načrtih. Prejšnji teden so bila v Ciengmaju in po drugih mestih velika protikomunistična zborovanja za „duhovno vojsko“, kot so to gibanje proti rdeči nevarnosti zdaj nazvali. Boncev je bilo navzočih čez trideset; sami visoki uradniki in

Procesija sv. Rešnjega Telesa v Chiengmai.

vzgojitelji. Mnogo so govorili o preteči nevarnosti, ki je že tik pred durmi in vse okrog nas... Vendar, če nas komunizem zadene, bo odpor verjetno prav majhen: budizem bo kaj hitro podlegel. Bo morda prav ta nesreča pripravila plodno polje za Kristusovo Cerkev? Sam Bog to ve! Mé v neomajnem zaupanju nadaljujemo z delom. Pridno se pripravljamo na novo šolsko leto, ki se bo začelo 17. majnika. Tu v Regina Coeli bomo imele 900 učenk in 90 gojenk. V Mater Dei jih je že nad 1.200; v šoli „Calvaire“, kamor hodita poučevat dve naši redovnici iz Mater Dei, je pa tudi okrog 500 otrok; zraven pa še nova misijonska šola, ki je nedavno bila ustanovljena. Vsega skupaj nas je 36 redovnic; zraven so še 3 novinke, 2 postulanti in še nekaj kitajskih novink, ki pa se šolajo v noviciatu na Francoskem.

Prav lepo se Vam tudi zahvalim za pošiljko slovenskih knjig. Prišle so pred tednom dni. Tako lepe so. Takoj sem uganila, da so za našo trojico v Siamu. A kdo jih je poslal in komu naj se zahvalim, nisem mogla uganiti. Zares Bog

povrni za lepo slovensko besedo, za nas najlepšo na svetu, dasi moramo govoriti tudi mnogo drugih jezikov, ki jih pa tudi po svoje cenimo in ljubimo. M. Ksaveriji bom poslala njene knjige, brž ko se vrne. M. Deodati pa sem jih hotela poslati na Javo, pa ni bilo mogoče, ker jih pošta noče sprejeti... A nič zato: upam in molim za to, da bi bila sosestra skoraj že tu. Dobro vem, kako vesela bo teh knjig! Strašno so ji pri srcu psalmi: v Bangkoku mi je pokazala debelo knjigo psalmov, v prevodu pokojnega nadškofa dr. Jegliča, in je dejala, da to knjigo uporablja za dnevno molitev.

Ko gledam te slovenske knjige, pa zraven še naše Katoliške misijone, ki mi prav lepo prihajajo, mi je hudo pri srcu, če se spomnim, da sem zadnja uršulinka iz Slovenije, ki je odšla v misijone. Gotovo bi jih danes od doma še kaj prišlo, če bi mogle ven. A meje so zaprte... Velikokrat molim prav v ta namen, naj Bog obudi tudi misijonske poklice med Slovenci in Slovenkami v izseljenstvu. Naš poklic je tako nepopisno lep in srečen že tu na tem svetu.

Molite za nas vse, ki nam je dana ta sreča, da smo priče Kristusove na Daljnem vzhodu.

Vsem rojakom in dobrotnikom pošilja najlepše pozdrave in jih za molitev prosi m. Marija Frančiška Novak O.S. Urs.

Iz misijona v Hua Hin (Siam) se je spet oglasil salezijanski misijonski brat JOŠKO BEVC SDB. Iz tega pisma povzemamo naslednje:

Tukaj se bo prihodnji teden končalo šolsko leto. Začele se bodo počitnice, ki bodo trajale tja do srede maja. Seveda bom jaz brez teh „počitnic“, razen kakega tedna, ki pa ga bom porabil za duhovne vaje, ki bodo tudi meni prinesle nekaj spremembe. Drugače pa gre moje življenje in delo skoraj vedno enako naprej.

Te dni sem čul za neko resnično zgodbo, ki se je zgodila v našem zavodu v Had Yaju. Pravil mi jo je tamkajšnji naš ravnatelj. Tamkajšrjo našo gimnazijo obiskuje sin precej bogate družine. Spočetka je bil zelo lahkoživ, pa se je hitro umiril in je začel hoditi celo k pouku katekizma. To pa je seveda precej vplivalo nanj. Kmalu je izrazil željo, da bi postal kristjan. Prosil je torej mater, ki je vdova, naj mu da dovoljenje za vstop v katoliško Cerkev. A mati je zdvijala in kričala, da ga bo ubila, če bo to razmišljal, kaj šele, da bi v resnici storil! Fant pa le ni odnehal in slednjič je mati pristala, da je ostal v zavodu kot notranji gojenec. Seveda je tako še bolj prišel pod vpliv številnih katoliških sošolcev. Redno vsako nedeljo je bil pri maši, v prepričanju, da mati tega ne ve. Mati pa je vseeno izvedela za te sinove „pregrehe“ in jo je neke nedelje usekala naravnost proti zavodovi kapelici. A fant se je tudi na to možnost pripravil. Vedel je dobro, da bo joj, če ga mati zaloti pri krščanskem bogoslužju. Zato je naprosil nekega poganškega sošolca, naj ga takoj pokliče, če bi videl, da prihaja stroga mati. Tako se je zgodilo, da je zaradi sinove previdnosti tisto nedeljo mati namesto „neposlušnega

otroka“, naletela na ravnatelja tega zavoda. Predstojnik jo je vprašal, kaj želi; žena pa mu je ogorčeno odgovorila, da hoče na vsak način videti, če je njen sin v cerkvi. Pa ji je ravnatelj mirno pokazal na dvorišče, češ, ali ne vidite, da se tamle igra... Res je bil fant s sošolci pri igranju. Žena se je zdaj za silo potolažila, a zagrozila je ravnatelju, da ga bo ubila, če ga bo samo enkrat zalotila v cerkvi. To se je večkrat ponovilo, tako da si fant ni upal matere več prositi dovoljenja za krst. A pridno se je učil in je postal eden najboljših učencev v vsakem pogledu. Med polletnimi počitnicami, ki trajajo tukaj štirinajst dni, je prišel domov na počitnice. Mati se ni mogla dovolj načuditi njegovi spremembi. Bil je silno zgleden, miren, ubogljiv; v slabo družbo nikoli več ni šel. Mati se je omehčala, pa ga je prosila, naj ji vsaj to dobroto stori, da bo šel enkrat samo v budistični tempelj darovat, potem pa naj zanaprej stori, kar hoče. In tako se je zgodilo, da je fant še tisti dan oblekel boncovsko haljo, pa šel v tempelj, kjer je storil, kot je mati želela. Takoj nato pa se je prišel pokazat kot „budist“ v zavod. Fantje so šli ravnano od maše. Ko so ga zagledali, so zagrnali vrišč in krik in smeha ni bilo ne konca ne kraja, posebno ko jim je povedal, kako bo zdaj povsem prost, ko je ugodil materini želji. Pa to je trajalo samo tisti dan. Kajti že naslednjega dne se je začela spet šola. Fant je slekel svojega „bonca“ in ga pognal med staro šaro, pa ostal še naprej v zavodu. Zdaj je še bolj pridno hodil k pouku katekizma in v cerkev. Mati ga ni več padgovala in za božič je prejel sv. krst. Postal je zares vzoren kristjan. Kmalu po božiču pa se je odločil, da bo postal duhovnik. Zdaj že študira v našem malem semenišču... Tako, vidite, tudi med našimi pagani bogato deluje božja milost.

Zato pa Vas vse prosim, da veliko molite za uspehe pri našem misijonskem delu. Naj nam Bog nakloni svojo pomoč, da bomo lahko tudi med Siamci, ki le počasi vstopajo v Kristusovo Cerkev,

O. Jože Cukale s svojimi ministranti.

kmalu želi lepe in bogate sadove! — Toplo se Vam priporočam, vdani Joško Bevc SDB.

Nekaj novic nam je iz Kalkute poslal tudi naš jezuitski misijonar, oče JOŽE CUKALE S.J.:

Naši ljudje, zlasti študentje bodo veselili članka „študentje v Indiji“. Napisal ga je p. Fallon S.J., ki je skupno s p. Antoinejem najel, oziroma kupil sredi Kalkute hišo v čisto hinduističnem okolju. K tema dvema redovnikoma zdaj zahajajo študentje in izobraženci ter razpravljajo o svetovnonazorskih vprašanjih. Hiša se imenuje: Santi Bhavan, kar po naše pomeni Dom miru. Večkrat

pa ju povabijo, da predavata o krščanstvu, svetnikih, o krščanski mistiki tudi v poznani Rama Khrišna Mission (gibanje, ki ga je začel sloviti Rama Khrišna in ga je nadaljeval Vivekananda; hočejo posnemati ustroj krščanstva, a zraven ostati stoođstotni Hindi). Hvala Bogu, tudi nekaj lepih spreobrnjenj zaznamuje dnevnik teh dveh apostolov. Drugič kaj več o tem! — Za molitev se Vam vsem lepo priporoča Vaš Jože Cukale S.J.

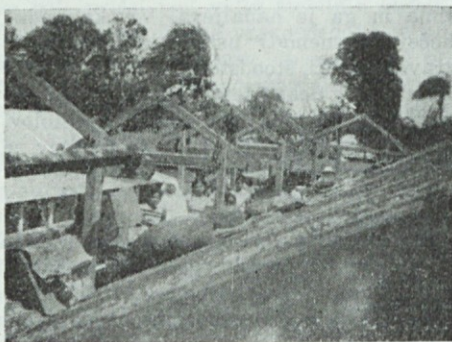
Po precejšnjem premoru se nam je spet oglasil slovenski, pred leti iz Kitajske izgnani misijonar, oče ALBIN MIKLAVČIČ, iz Parmške misijonske družbe, ki zdaj deluje v muslimanskem Pa-

kistanu, severno od Indije. Pisal je uredniku Kat. misijonov takole:

Res, da sem se s Kitajskega kaj malo oglašal, a upoštevajte osemletno vojno in moje skromno, dispanzersko delovanje posebno v zadnjih letih, zraven pa še komunistično tiranijo. Upam, da bo v bodočnosti boljše! Želite si fotografij! Nisem fotograf in ne vem, kaj bi iz aparata izvlekel, če bi ga imel. Ko sem bil na Kitajskem, ste mi poslali aparat in še nekaj drugih reči, pa je vse skupaj nekje pograbila vojska (ko so bile stvari na poti k meni, je bila namreč napovedana vojna med Kitajsko in Japonsko!). Iskreno sem obžaloval tudi velikodušnega dobrotnika, ki je prav gotovo pričakoval od mene kako fotografijo...

Moj sedanjí naslov naj bo zaenkrat še Jessore (mesto v Pakistanu - op. ur.). Najbrž pa Vam je poskočilo srce, ko ste zaznali, da pišem iz Sakire. Saj je to mesto del nekdanjega jugoslovanskega misijona, če se ne motim. Skoraj bi dejal, da je to božja volja. Vedite pa, da sem tu samo začasno, da bi se priučil jeziku. Satkira pripada našemu misijonu; morda bom nekoč tukaj še župnik... Tod se še spominjajo p. Mesariča, ustanovitelja te misijonske postojanke, pa p. Demšarja, ki je deloval tukaj skupaj s holandskim misijonarjem p. Kosterjem. Ta misijonska postojanka, ki letos praznuje stoletnico svojega obstoja, je sko-

Misijon s. Medvešček popravljajo.

raj najboljša, kar jih je tukaj; mislim namreč na Jessore. Ko sem zapuščal Videm, sem izvedel za dva slovenska misijonarja iz št. Lenarta pri Čedadu. Sta to Osgnech Lorenzo (po naše Lovrenc Osnjak) iz misijonske družbe Comboni, ki deluje kot spiritual v Visen (Portugalska), pa Ciuch Emilio (Emil Čuk), iz družbe Consolate, ki je v Afriki (Cath. Church Iringa, Ujewa, Tanganika, Eq. Afrika). Oba sta naša primorska rojaka.

V Kristusu se Vaši molitvi priporoča Vaš p. A. Miklavčič.

Iz Tezpurja v Indiji je pisala krajše pismo misijonska sestra TEREZIJA MEDVEŠČEK, kjer med drugim pravi:

Pišem iz Tezpurja, kamor sem bila pred kratkim prestavljena iz Ganhatije. Tod imamo deklinško sirotišnico z okrog 50 sirotami. Vse jim moramo preskrbeti, kar si pa lahko mislite, da ni lahka stvar. K vsemu pa je njihova hišica, kjer stanujejo skoraj brez strehe, napol podrti zaradi viharjev, ki so tu v Indiji zelo pogosti... Upam, da ste že uganili moj namen in da ne bom trkala zaman na naša dobra srca slovenskih misijonskih dobrotnikov. V kratkem bom skušala kaj več napisati s poročili o našem tukajšnjem delu.

V letošnjem juniju je na uredništvo K.M. sestra Medvešček res poslala obljubljeno daljše pismo, ki ga objavljamo:

Naš tukajšnji misijon mi je zelo všeč, saj je res pravi misijon. Mesto Tezpur, kjer delujem, je prav prijazno. Ljudi vseh plemen in vseh verstev boš našel v njem. Prevladujejo pa seveda Indi in muslimani. Misijonska postaja sama se nahaja na enem najlepših mestnih delov, nasproti vletoku Bramaputra, ki je tukaj široka 25 milj. Kot v vseh asamskih mestih so tudi pri nas spreobračanja zelo težavna stvar. Po okoliških vaseh, kjer žive preprosti ljudje, so nam ti mnogo prijaznejši kot meščani in katolicizmu mnogo bolj naklonjeni. Prejšnji mesec smo imeli velik katoliški kongres.

G. Pavel Bernik (v sredi z črno brado) z gojenci salezijanskega bogoslovja v Indiji.

Od katoličanov, ki jih je tukaj okrog 12.000, jih je na kongres prišlo čez deset tisoč. Slovesnost pa je povzdignila še navzočnost našega vrhovnega salezijanskega predstojnika iz Italije. Ljudje so prihajali tudi po 40 kilometrov peš, možje in žene, ki so nosile tudi po dva otroka nahrbtu. Dežja tiste dni ni bilo, pač pa precejšen mraz. Ljudje pa so tukaj precej slabo oblečeni, tako da sem zares občudovala njihovo požrtvovalnost in versko zavest. Z veliko pobožnostjo so prejeli vsi navzoči obhajilo. Zvečer se je razvila veličastna procesija k malim jezzerom v bližini. Sredi procesije so nosili Najsvetejše, ki ga je spremljalo tisoče in tisoče svetilk v vseh mogočih barvah. Čudovit prizor, ki ga je še povečalo mogočno petje vernih množic. Po cestah pa so stali tisoči poganov in gledali osupli prelepi sprevod ter zatrjevali, da so samo katoličani zmožni kaj tako veličastnega pripraviti. — Morda Vas bo zanimalo, da imamo na našem misijonu tudi posebno šolo za dekleta, ki se pripravljajo na zakonski stan (podobna za fan-

te je pri gg. salezijancih). Dekleta se pri nas v tej šoli v prvi vrsti uče krščanski nauk, potem pa tudi vse tisto, kar bodo potrebovale kot bodoče žene in matere. Pri nas ni katoliškega dekleta, ki bi stopilo v zakon, ne da bi prej opravilo pouk v tej „pripravljalni šoli za zakon“. Zelo slovesen pa je njih poročni dan. Morali bi jih videti, kako stopajo v cerkev, v dolgih vrstah, fantje s šopkom v rokah, dekleta pa z vencji na glavi. Letos se je do zdaj poročilo že 120 parov. Ta naša šola za predzakonski pouk, za fante in dekleta, je rodila veliko blagoslova in se občutno kaže izboljšanje življenja po naših družinah. — Ker smo na misijonu samo tri misijonarke, si lahko mislite, kako veliko dela imamo. Posebej še, ker se moramo same ukvarjati z delavci, ki zdaj popravljajo našo hišo. Tako ne moremo preveč na daljše misijonske poti. Sta pa pri nas dve indijski sestri, ki veliko dobrega storita. 5. avgusta bom praznovala srebrni jubilej mojih prvih zaobljub. Lepo prosim vse misijonske prijatelje za molitev!

Iz Bikoro (Belg. Kongo) je pisal misijonski brat KAREL KERŠEVAN CM v mesecu juniju:

Že precej je tega, kar sem prejel lepo pismo iz Buenos Airesa, za katero se Vam iskreno zahvaljujem. Tiste dni mi ni bilo preveč dobro in tako me je pismo našlo — v bolnišnici. Zdravili so me kar z injekcijami in mi jih zdaj obetajo še novo serijo. Dobro, da nisem preblizu našega slovitega dr. Janeža, sicer vem, da bi me naš misijonski „doktor“ koj spravil pod nož... Tukajšnji zdravniki so bolj skromni: režejo samo kako nedolžno kilo ali pa kak še ne preveč razvit slepič! Meni je takšno zdravilstvo strašansko všeč, če moreš seveda tudi tako do ozdravljenja.

Hvala za vse, kar mi poročate o vedno večjem misijonskem gibanju med Slovenci po svetu. Že vnaprej se Vam zahvaljujem za dolarski dar iz „Sklada za slovenske misijonarje“, ki ga vsak trenutek željno pričakujem. Potrebe so res velike. Delila si ga bova z bratom Marcelom. Iz Celovca so mi poslali dva izvoda slovenskih knjig „Na nepremagljivi skali“ in „Cerkvena poezija“. Menda je drugi izvod za Marcela. Za oboje iskrena hvala. Saj spočetka nisem niti vedel, komu naj se zahvalim. Iz majske številke Misijonov pa mi je vse jasno. Krog blagih misijonskih dobrotnikov in prijateljev je prevelik, da bi se vsakemu posebej zahvalil. Zato vsem zagotavljam svojo srčno zahvalo za vse dobro in trajen spomin v molitvi.

Kljub vsem zaprekam se naše delo še kar dobro razvija. Letos je naš monsinjor že v tretje na birmovanju. Za binkošti je birmoval pri nas v Bikore. Prejšnji mesec je bil na obisku obmejnega predela sosednega vikariata, ki upravno spada k nam. Zdaj gre za to, da bi se tudi cerkveno navezal na našo prefekturo, kamor po zemljepisni legi bolj spada, pa zaradi ugodnejših prometnih zvez tudi gospodarsko. Na tem ozemlju živi okrog deset tisoč domačinov. Ena petina je krščenih. V drugi polovici avgusta bomo skrb za njih duše mi prevzeli. V načrtu

imamo zdaj ustanovitev nove misijonske postaje med njimi, ki bo osma v naši prefekturi.

Vlada se hoče pri nas posebno postavljati z novo šolsko politiko. Določila je, naj vzporedno z misijonsko šolo postavijo tudi enakovredno laično, ki pa trenutno ni prav nič potrebna. Skoraj tisoč otrok vzgajamo v naši šoli; od teh je 360 deklic, ki jih še pred nekaj leti sploh nismo mogli pripraviti iz pragozda. Seveda niso naši šolski prostori ravno najbolj razkošni. A to ni krivda misijonarjev. Posebne prepreke nam tukaj postavlja nek beli naseljenec, advokat po poklicu, ki posreduje in izkorišča narasde tukajšnjih kavovcev. Po prepričanju je — brezverec. Ima pa precejšnje zveze v Bruslju in spletkari ter rovari in od nas odvrtača neizkušene in naivne domačine, ki so jim pa seveda materialne dobrote čez vse drugo...

Tudi naš misijonar gospod ALBIN KLADNIK, ki v Carolini, v Južni Afriki gradi misijonsko cerkev, je pisal č. g. Wolbanku C.M. in ge. Anici Tušarjevi, predvsem v zahvalo za lepo denarno pomoč pri gradnji svojega svetišča:

26. aprila me je poštar veselo iznenadil s priporočenim pismom iz Gilberta (U.S.A.). Res da sem začudeno gledal, ker se nisem mogel domisliti, kdo bi se spomnil mene — belega zamorca! Pisma takšne vsebine so bele vrane. Priložili ste mi, spoštovana gospa, 350 dolarjev za slovenske misijonarje v Južni Afriki. Moja prisrčna zahvala Vam, kakor tudi č. g. Wolbanku C.M., Slov-misijonski zvezi in vsem dobrotnikom za vso požrtvovalnost in dobroto. Tudi sem prejel iz Celovca slovenske knjige, po več izvodov vsake, ki jih bom razdelil kot mi naročate, med naše slovenske misijonarje in misijonarke po Južni Afriki. Ne morete si misliti, kako naš misijonarje, ki smo tako daleč od slovenskih ljudi, razveselile z branjem, ki nam ga pošiljate.

Vaše pismo z denarno prilogo mi je bilo kakor dar z neba. Kot Vam je že

Poganska dekleta iz Glen Cowie.

znano, gradim cerkvice Srca Jezusovega. In prav gotovo Vas skrbi, kaj je s to gradnjo. Naj Vam vsaj nekoliko pojasnim, kako se stvar razvija. Bo to prva katoliška cerkva na tem koncu zemlje. Misijonski škof mi je dal v pomoč brata zidarja in smo kar takoj pričeli. Pa še verjetno vprašujete, zakaj tako pozno! Naleteli smo namreč na težave: v Južni Afriki so zagrizeno kalvinistične oblasti, ki strupeno sovražno gledajo na nas katoličane in na vse naše delo. In to nam skušajo tudi na vse mogoče načine oremogočati in nas ovirati pri našem apostolatu. Odkrito nas sicer ne preganjajo, nagajajo pa, kjer le morejo. Ko so izvedeli, da bom začel graditi cerkev, sta se dvignila dva protestantska pastora in šla od hiše do hiše pobirati podpise na poslanico oblastem, da mi prepovedó zidavo. Po zakonu sem moral

v dveh časopisih objaviti, da nameravam graditi javno poslopje: vsak, ki tak oglas bere, ima potem tri tedne časa, da svoje ugovore in pomisleke proti gradnji javi na občino. Pa so moj razglas menda prezrli. In ko so začeli z gonjo proti gradnji naše cerkvice, je bilo že prepozno: rok za protestiranje je potekel! Dovoljenje za graditev sem, hvala Bogu, dobil. Seveda pa se je potem vsa stvar lep čas vlekla in sem moral dajati pojasnila na vse konce in kraje.

Za Veliko moč sem krstil šest poganov. Prvo deklico, ki jo bom zdaj krstil, bom krstil na ime Anica, v zahvalo za veliko in plemenito pomoč ge. Anici Tušarjevič Nje in njenih sodelavk se vsak dan spominjam v svoji revni misijonski kapeli, ki je trenutno še moja lastna soba. Upam pa, da bo nova cerkev do božiča že zgrajena, če bodo seveda sredstva na raz-

polago. Prav zato pa imam letos polno glavo skrbi. Lepo Vas prosim vse, da me ne pozabite, saj mi je tako potrebna duhovna in gmotna pomoč. Morda imam sedaj toliko denarja, da bom plačal polovico stroškov. Kje pa bom zbral za drugo polovico? Na stotine pisem sem pisal na vse strani s prošnjo za pomoč; a več ko tri četrtine od njih je ostalo brez odgovora. Potem si lahko mislite. In potem tudi lahko razumete, kako veselje mi je prineslo Vaše darilo. — Vse Vas in vse slovenske misijonske prijatelje iskreno pozdravlja vdani in hvaležni A. K'adnik.

Iz misijona Glen-Cowie se je oglasil misijonski brat VALENTIN POZNIČ:

Najlepša Vam hvala za poslano denarno podporo, ki sem jo v redu prejel. Denar sem trenutno posodil patru Kladniku,

Pogansko dekle iz G'en-Cowie

ki ima velike stroške za zidavo svoje misijonske cerkve. Stotera hvala vsem misijonskim dobrotnikom in darovalcem! — V nedeljo 5. junija smo imeli na našem misijonu birmo. Birmancev je bilo 139. K slovesnosti, ki jo je vodil naš škof, je prišlo silno veliko ljudi, tako da smo morali oltar postaviti pred cerkvijo. Tam je prevzvišeni potem tudi maševal, pridigal in birmal. Praznik sv. Rešnjega Telesa tukaj ni zapovedan, zato ga vedno slovesno praznujemo na naslednjo nedeljo. Čeprav je bilo vreme ta dan precej hladno in vetrovno, se je k procesiji poleg številne šolske mladine zbralo še čez 300 vernikov. Med slovesnostjo je ubrano prepeval evharistične pesmi naš črni cerkveni zbor, tako lepo, da so vsi občudovali naše petje. Končali smo slovesnost v cerkvi z zahvalno pesmijo in sklepnim blagoslovom. Našim vernikom so takšne slovesnosti zelo pri srcu in radi vse store za njihov čim večji sijaj.

V istem pismu nam je poslal tudi zanimiv sestavek o širjenju božjega kraljestva med rodом Bapedi:

Že čez dvajset let je poteklo, odkar smo začeli z misijonsko postajo Glen-Cowie. Postaja je v kraju, kjer žive samo domačini, z izjemo nekaterih Evropejcev uradnikov. Že takoj spočetka smo uvideli, da bomo te ljudi le težko pripravili k naši veri. Pri možeh je glavna prepreka verska brezbriznost; pravijo, če so naši očetje lahko živeli brez vaše vere, bomo tudi mi lahko; čemu bi morali sprejemati vašo vero, pa potem vsako nedeljo hoditi v cerkev, ko pa se da tudi brez tega živeti. Takšne ugovore sem že pri mnogih moških dobil. To pa je tudi razlog, da med našimi katoličani ženske predstavljajo dve tretjini. — Kot povsod, smo tudi mi začeli najprej z mladino. Postavili smo brž šole, kjer smo le dobili dovoljenje. A to dovoljenje je kaj težko dobiti. Posebno v vaseh smo bili v naših začetkih prisiljeni, da smo namestili mnogo drugoverskih učiteljev. V šolah mladino dan za dnem poučujemo o sveti veri. Res imamo po 25 letih de-

lovanja šele komaj 2.000 katoličanov, pa vseeno ugotavljamo, da imamo več uspehov kot pa katera koli druga verska ločina, ki jih je vse polno tukaj. Dobro je, da imamo mnogo mladih in zglednih katoliških družin. Ne gledamo preveč na to, da bi se katoličani poročali samo s katoličani, ker smo ugotovili, da skoraj v vseh primerih kmalu po poroki drugoverec takoj prestopi v katolištvo. Prav malo je primerov, da bi dekle vzelo drugoverca, pa se potem izneverilo naši veri. Navadno žena moža pridobi za našo Cerkev. Pred poldrugim letom se je neko katoliško deklo poročilo z učiteljem iz trdne protestantske družine. Odšla je z njim v Pretorijo, kjer zdaj mož poučuje. Za zadnji božič pa sta prišla domov na počitnice, pa je bil že katoličan. Dejal nam je, da ni prestopil v našo vero iz ljubezni do žene, marveč iz prepričanja, ki se ga je navzel iz katekizma, da je namreč katoliška vera mnogo bolj vzvišena kot pa protestantska...

Z misijonske postaje sv. Patricija v Randfonteinu (Transvaal, Juž. Afrika), je zahvalno pismo za denarno pomoč pisala ge. Tušarjevi tudi slovenska misijonarka, uršulinka m. Ksaverja LESJAK. Zaradi izredno zanimive vsebine ga objavljamo v celoti:

Spoštovana gospa! — Po č. g. Kladniku sem predvčerajšnjim (piše 21. maja 1955) prejela 40 dolarjev — veliko-dušni dar iz „Sklada za pomoč vsem slovenskim misijonarjem“, ki ga je zbrala Slov. misijonska zveza — in ki ste ga Vi odposlali iz U.S.A. Sprejmite mojo najtoplejšo zahvalo za Vašo veliko dobroto: enako se zahvalim tudi vsem tistim, ki so delali, posredovali in pobirali v pomoč misijonom.

Danes smo imeli v našem misijonu sv. Patricija prvo sv. obhajilo 18 mladencev, ki so rudarji v bližnjih zlatih rudnikih. Že pred dvema dnevoma so bili sprejeti v Cerkev. Medtem ko stikajo za zlatom po podzemskih rovih, so našli zaklad večnih resnic!

Zamorska mamica iz Glen-Cowie

Najbrž Vam je znano, kako tu na jugu bolj in bolj preganjajo katoliške misijonske šole. Škofje so se odločili, da bodo naše šole vzdrževali še naprej, navkljub velikim žrtvam in finančnim težkočam, posebno kar zadene vzdrževanja učiteljskih moči. Upam, da se bo Mati božja milostno obrnila do nas in z materinsko roko obvarovala dediščino svojega Sina; saj našo nebeško Kraljico že drugo leto tako vneto in globoko častimo bolj kot kdaj prej: lani z marijanskimi kongresi in pobožnostmi, letos pa s križarsko vojsko sv. rožnega venca, ki zažiga kresove vere po afriških planjavah.

Na našem misijonu za zdaj še mirno delamo, kot da bi nikjer ne bilo nobene nevarnosti. Doslej smo, hvala Bogu, še vedno zmogle vsak dan dati našim 510 učenkam skodelico tople juhe in kos kruha. Mnogi namreč prihajajo v šolo

brez zajtrka, ker ga pač ne premorejo: preveliko razkošje bi bil zanje! Zdaj je tod zima in povečini so vsi bosí, slabo oblečeni. Neenkrat tudi sirotne starke potrkaajo za pomoč na naša misijonska vrata: „Mati, lačna sem, zebe me, brez denarja sem, hrane nobene...“. V takšnih trenutkih si zaželim, da bi bila tako bogata, da bi vsem od svojega dajala, pa da bi nihče ne zmrzoval in ne stradal. Danes sem razdelila poslednje svetinjice prvoobhajancem skupaj s sladkimi pribojškimi. Ne morete si misliti, kako so se klanjali pred menoj, kot da bi vsakemu dala desetak. — Prosim Vas vse: molite za naše črne vernike! Mnogo morajo trpeti zaradi zapostavljanja in preizkušenj, če hočejo ostati trdni v veri!

Vaša hvaležna m. Ksaverija Lesjak,
O.S.Urs.

Po daljšem razdobju se nam je iz Južne Afrike, iz mesta Keimoes oglasila misijonska sestra MARIJA VINCENT NOVAK. Objavljamo nekaj zanimivosti iz njenega pisma:

V februarju smo imeli pri nas veliko povodenj. Reka Oranje je preplavila bregove ter se razlila po poljih, vinogradih in bombaževih nasadih. Rešili smo samo zelenjadni vrt. Od našega misijona je veletok oddaljen kakih deset minut in je širok okrog 120 metrov. V povodnjih dneh je dosegel 3 do 4 kilometre širine! Žalosten pogled, kako je voda požirala in uničevala vse naše delo za vsakdanji kruh. Na nekaterih krajih so bili ljudje čisto odtrgani od sveta. Sama voda krog in krog. Cele dneve so jim hrano in najpotrebnejše vozili po zraku. Vrsto slabo zidanih hiš so razbesnele vodé odnesle seboj. Seveda so se cele družine kar čez noč znašle brez strehe. Naša misijonska poslopja so, hvala Bogu, dobro grajena in so zdržala povodni naval. Uničena so samo polja in je tam škode čez 5.000 funtov. Že pet tednov ravnamo zdaj zemljo s tremi traktorji, ker sploh ne vemo več, kje so bile njive.

Pa imam tudi nekaj veselih novic. Vsako nedeljo romamo na katero naših zu-

nanjih misijonskih postaj, kjer vzgajam zdaj 27 novih katehumenov; povečini so protestanti; vsi pa vroče žele prejeti sveti krst. Dobri Bog mi zdaj tukaj naklanja uresničenje tiste sreče, po kateri sem v svojih mladih letih tako vneto hrepenela, namreč: reševati duše! Na binškošni praznik smo imeli nekaj krstov, med krščenci je bila tudi 85 let stara mamica, ki si je „tako silno želela ljubití istega Boga, katerega ljubi bela sestra...“ Res so bile težave z njo, ker ji nikakor nismo mogli vbiti v glavo najosnovnejših verskih resnic; pa je nazadnje z božjo pomočjo le šlo. — Pred nedavnim so našega misijonarja klicali k neki mladi, na smrt bolni ženi. Misijonar me je vzel seboj, če bo morda treba bolnici kako pomagati. Nesrečnica je živela kakih 30 km proč od Komoesa v zatohli koči. Ko sva z misijonarjem prišla tja, sem jo vprašala, zakaj kliče duhovnika in kaj hoče od njega. Komaj slišno mi je povedala, da je bila pred leti pri pouku v rouka, pa da od tistega dne ne želi drugega, kot da bi postala katoličanka. Ne dolgo po tistem je šla z možem v pustinjo za pastirico ovc k nekemu Judu. Pa jo je nekaj sililo, da je šla obiskat svojo mater. Tu je zbolela in zdaj, da si želi samo še krst. Naš misijonar jo je res krstil. Blaženo se je nasmehnila, zaprla oči in jih ni več odprla.

Veliko veselje mi je s svojim obiskom, kar dvakratnim po dvajsetih letih, pripravila tudi sestra Benigna Šteh, ki je prednica na neki naši zunanji postaji. Slovensko sva govorili, pa obe precej slabo, kar pa je razumljivo po tolikih letih pogovarjanja v samih tujih jezicah, ko si izključno samo med tuje-rodci. Lepo Vas zahvalim za redno pošiljanje „Katoliških misijonov“, pa za knjigi „Na nepremagljivi skali“ in „Cerkvena poezija“. Bog naj Vam bo za vse bogat plačnik! — Hvaležna sestra Marija Vincent Novak.

MOLIMO IN DARUJMO
ZA SLOVENSKE MISIJONARJE!

MOŽ OB BELEM NILU

SVETNIKI ODHAJAJO

Silen veter je vlekel z juga in napenjal jadra „Jutranje zvezde“, da je gladko drsela po naraslem Nilu. Sredi junija je bilo in Ignacij je hotel biti pred deževno dobo v Slonovem rilecu.

„To torej,“ je polglasno govoril sam s seboj. Z zadovoljstvom v očeh je opazoval kup najlepših sulic, ki so mu jih Barijci prinesli v slovo. „Vsaj naklonjeni so nam.“ Spomnil se je včerajšnjega slovesa in s silo je moral ustaviti solze, ki so mu hotele v oči.

„Prav za prav je draga njih naklonjenost.“ Ignacij sedaj ni mislil na kilograme in kilograme steklenih biserov, ki jim jih je dajal med njihovimi globokimi vzdihni, ne na dušljive dni in nadležnost komarjev. V mislih je bil spet pri krvi, pri prelitih krvi svojih bratov misijonarjev. „Draga je bila zamorska naklonjenost.“ Nankrat je čutil, da stoji nemočno na ladjinem krovu in da nevidno leze vanj ožnost, ta bridka sestra obupa, pa je hipno pretrgal misli. Pomel si je oči, pogledal vzdolž po Nilu in hitra vožnja ga je spet navdala z veseljem. „Hvala Bogu za vse.“ Te besede so bile dolge ure njegova edina molitev, a iskrena in prepričana.

Potem je stopil v ladjino kapelo, da v samoti božjega prostora uteši svoje srce, tako nemirno, tako željno svetega ognja. Zatopil se je v pogovor z Nevidnim in ni čul pluskanja Nilovih valov v boke dahabije.

Spotoma je dal ustaviti pri Svetem Križu. Mozgana je dobil ravno pri nabi-ranju ločka za popravo koč. Misijonarja sta se objela, kot se objameta vojaka po boju. Ignacij je dobil o tem kraju porazen vtis. Pogledal je proti jugu in preko jezera, ki je ležalo za misijonsko hišo in resno začel:

„Skrbi me. Nizka pokrajina, močvirja in komarji... Kaj ko bi se skupaj vrnila v Slonov rilec pa bi kasneje poiskala kaj ugodnejšega, kaj bolj človeškega?“

Mozgan je za hip počakal. Potem je mirno vprašal:

„Je to ukaz ali samo želja?“

„Ni ukaz,“ je odvrnil Ignacij.

„Potem ostanem.“

Ignacij ni vedel, kaj bi rekel. Ve, da misijonar ostaja kljub nezaupanju črncev do njega, kljub nevarnostim na potih in zatohlemu, nezdravemu podnebjju. Občudovanje in ponos sta se v Ignacijevih mislih mešala s strahom in skrbjo.

„Prav,“ je končno odgovoril, „ostanite. Pustim Vam nekaj sodelavcev.“

Ko sta se poslovila, je obema v očeh žarelo nekaj skrivnostnega, nekaj, kar ju je družilo nad časom in prostorom. Božja milost je bila, božja ljubezen.

Na praznik Presvete Rešnje Krvi je misijonska ladja privozila v Slonov rilec. Vsa misijonska hiša je bila pokoncu. Škoda le, da niso mogli dati svojemu ljube-mu očetu dobrih novic. Povedali so mu, da je umrl misijonar Haller. Ignacij je ostal ob novici čudovito miren.

„Seveda,“ je pokimal z glavo, „jasno, čisto jasno. Bil je svetnik.“ Zdelo se mu je, da je začel razumevati božje načrte. Drugi so ga začudeno gledali.

je nadaljeval: „Res, priznati moram, da se Bog močno zanima za naš misijon. Ni mu za navidezne uspehe, za majhne žrtve, hoče kri, našo kri hoče. Brez krvi ni odrešenja. Tudi po naši krvi hoče odreševati.“ Oddahnil se je. Zdelo se mu je, da se je dobro izrazil. Razumeli ga bodo in še bodo podpirali misijon. Ta misijon smrti. Misijon smrti? Ne, misijon življenja! Se pravi: misijon smrti za življenje.

„Bregovi Belega Nila so bili v kratkem času posvečeni z grobovi petih misijonarjev, petih svetnikov. A to so temelji, to so trdni temelji za bodočnost. Nam je Bog pač ta delež odmeril, da kopljemo temelje. A ta kri bo rodila. Bo, ker mora roditi. S krvjo zalito drevo mora uspevati.“

Počakal je. Kaj naj še pripiše, da bodo razumeli? Nič pametnega mu ni prišlo na misel. Končno je zapisal, da več Evropcev živi v teh krajih že dolga leta in so zdravi. Pa se mu je zdel ta dokaz spričo toliko smrti misijonarjev preveč prozoren in ko bi bolj pomislil prej, bi ga ne bil zapisal.

Omenil je še materialne uspehe, vsaj teh je bilo nekaj: položili so temelje za dekliški zavod, blagoslovili vogelni kamen za deški zavod. Tudi vrtovi so lepi in bodo kmalu dajali misijonu dobre dohodke.

Zalepil je pismo in tako zapečatil preteklost. Zvečer bo v krogu vse družine pokadil in poškrupil z blagoslovljerno vodo vse prostore in staro leto, ki odhaja v večnost.

Dnevi okrog Novega leta so bili lepi, a vroči in utrudljivi. Šele pozno v noč se je toliko shladilo, da je bilo mogoče dihati. Pa na to ni bilo niti časa misliti. Črna otročad je dala po ne roke dela. Tudi odrasli mohamedanci so prihajali po Ignacija, da jim razsodi pravdo ali da jim prerokuje.

„Saj nisem cigarka, da bi vam prerokoval,“ se jim je smejal Ignacij. Pa jih ni mogel pregovoriti. Oni so bili prepričani, da je prerok in verjetno ne prav majhen.

Ignacij je pričakoval novic od Sv. Križa, pa jih ni bilo. To je znamenje, da Mozganu ni nevzdržno, ker v nasprotnem slučaju bi že kako sporočil. Pač pa so pred dvema dnevoma prišle novice iz Gondokorja. Slabe novice. Mohamedanski trgovci hodijo tam od hiše do hiše in z grozo v očeh pripovedujejo o zločinstvih kristjanov. Ker že skoro eno leto ni tam noberega misijonarja, jim je to delo lahko. In črnci? O teh ni novic. Ali nasedajo mohamedanski propagandi, ali ostajajo zvesti? Premalo časa so bili tam misijonarji, da bi bilo možno računati z odpornostjo Barijcev. Treba bo doli, treba bo čim prej doli, da rešijo, kar je rešiti mogoče. Tak je bil Ignacijev sklep.

Drugo jutro po maši je pokleknil v zadnjo klop in premišljal. Pred njim so klečali duhovniki. Koga bi poslal v Gondokoro? Tega, drugega, tretjega... Končno se je odločil. Tirolec Überbacher bo šel. Pri zajtrku mu je povedal. Ta je z veseljem sprejel.

In so šli. Petintrideset jih je bilo na ladji, ko so odhajali. Razen Ignacija in Überbacherja še nekaj črnih fantičev, ki bodo jedro novega zavoda v Gondokorju, pa nekaj služabnikov in ladjarjev. S seboj so peljali tudi več kokoši, gosi in golobov, da jih bodo doli gojili. Največje presenečenje za zamorce pa bodo trije zvonovi, ki jih imajo s seboj.

Vse kratkočasno življenje na ladji Ignacija ni moglo pomiriti. Kaj je z Barijci? Kaj, če jih res več ne sprejmejo in bodo morali za vselej zapustiti barijski rod? In to potem, ko so toliko žrtvovali in ko je že tako lepo kazalo. Preveč ne uspehov je bilo v zadnjih letih, da bi mogel računati na srečno rešitev vprašanja. Čim bliže Gondokorja so prihajali, tesnejše je postajalo Ignaciju v prsih. Kakšen bo sprejem, kako bodo zamorci nastopili?

Pripluli so v neposredno bližino Gondokorja. Ignacij je večel ustreliti s topom.

„Saj je tako enostavno,“ jim je razlagal. „Ko je žito zrelo, se požanje.“ In je mislil na pokojnega Hallerja. Sam mu je stopil pred oči prizor z ladje, ko so se vozili proti misijonu. Ignacij ga je takrat vprašal: „No, gospod Haller, kaj ste si pa vi na poti važnega zapisal?“ — „Ničesar,“ je plaho odgovoril Haller, „ničesar važnega nisem videl.“ Razumljivo, svetnikom je važno le eno. Vse drugo nič, je brez pomembnosti. In spomnil se je Ignacij, da se je Haller prvič nasmehnil, ko je zagledal črne otroke. Prišel je v svet svet, v svet duš, zato se je nasmehnil. Kako so svetniki enostavni, kako nerazumljivo enostavni!

„Bog mu daj večni mir!“ Nehote je potegnil Ignacij v zrak dve črti v obliki križa.

Potem je stopil v misijonsko kapelo. Ostali so počakali zunaj. Zdelo se jim je, kot da je šel poveljnik čete k svojemu generalu. Poročal Mu bo in Ga prosil nasvetov in moči. Niso ga hoteli pri razgovoru motiti.

Čez nekaj minut je Ignacij začel pregledovati pisma v eni od sob.

„...Sporočam Vam, da je Marijino društvo nabralo spet 43.449 goldinarjev za Vaš misijon...“

„...in Ti povem, da v Tvoj misijon prihajajo novi misijonarji. Štirje duhovniki: Luka Jeran, Nemeč Kirchner in Tirolca Überbacher in Rainer. In pet obrtnikov: stavbenik Koch in zidarji Ladner, Gostner, Kirchmayer, Alebereyer in Reisinger...“

„...prežalostno vest, da je umrl naš Lojzek, Tvoj brat...“

Vstal je in ponovno šel v kapelo. Takih novic ni mogel sam prenesti. Srce mu je hotelo razgnati. Po dolgem času se je umiril. Kar Bog stori, vse prav stori. Le kdaj bodo naše misli njegove misli? Kar se nam zdi prav, je pri Njem narobe, in kar se nam zdi narobe, je pri Njem prav.

Potem je prišlo delo. Štiri mesece dovažanja gradiva za novo hišo. Med opeko in kamenjem in apnom, v soncu, znoju in prahu... taka je bila tedaj božja volja.

Misijonar Gostner je mesec dni raziskaval ozemlje ob Modrem Nilu, da bi tudi tam kje postavil postajo. V začetku oktobra so dospeli napovedani misijonarji in zidarji, pa spet brez Luke Jerana, ki je v Kairu ponovno zbolel in se vrnil domov.

Sredi decembra je nekaj potrkalo na vrata misijonske stavbe. Bela žena, stara znanka misijona, je hotela dva človeka: duhovnika Rainerja in zidarja Gostnerja, ki nista bila niti tri mesece v misijonu. Dva nova dozorela klasa za božje žitnice.

V šestih letih je od vseh misijonarjev le tretjina ostala živih.

In ta misel je znova začela mučiti Ignacija. Bliža se konec leta Gospodovega 1854 in treba bo poslati Marijinemu društvu poročilo. Bilo mu je, kot da je nekaj zagrešil, kot da je on kriv smrti sobratov. O, kako raje bi napisal, da so vsi živi in zdravi in delavni in da misijon brsti in poganja korenine v puščavska tla. Mogoče ne bodo razumeli. Ne bodo razumeli, da hoče Bog na ta način utrditi misijon. In če ne bodo razumeli, utegne romati belo pismo v Rim: „...upoštevajoč predvsem smrt toliko misijonarjev, smo prepričani, da tla za misijon še niso ugodna in da ga je zato treba ukiniti...“ Ignacija je stisnilo v prsih, obraz mu je postal tog.

Tiste dni, zadnje v letu, je iskal zaposlitve s čimerkoli, da bi le ne bilo treba misliti na nadležno pismo. A nič ne pomaga. Mora pisati. Mora. Ni drugega izhoda. In z vsó resnico mora na dan. S točnim številom umrlih. In številke so tako jasne, tako brez okrasja, tako trdo iskrene.

Sedel je. Bilo mu je, kot da podpisuje smrtno obsodbo. In vendar. Saj ne gre zanj. Saj bi tudi on lahko udobneje živel v Evropi.

„...Prosimo Ga zdravja, pošilja nam bolezní. Prosimo Ga uspehov in nas tolaži s polomi. Misijonarje vabimo sem doli, On nam jih jemlje. Drugega za drugim.“ Počakal je. Bodo razumeli? Ali pa bodo... Ne, bodo, morajo razumeti. In

To je bil misijonski telefon, ki je sporočil Barijcem, da prihajajo misijonarji. V kratkem bo rezultat na roki: ali bodočnost z upanjem ali malo uspešna preteklost brez bodočnosti.

Na ladji so začeli klice v daljavi. Ni bilo mogoče razločiti, ali pozdravljajo, ali grozé. Potem so videli, kako tečejo k ladji. Moški s sulicami, a zadaj tečejo otroci. To je prvo dobro znamenje. Ko bi bili sovražni misijonarjem, bi otrok ne pustili k ladji. Počasi je bilo možno razločiti krike: „Naša ladja prihaja, naš oče prihaja, vsi k Nilu!“ In otroci so kar med tekom ponavljali v monotoni melodiji hvalnico Bogu, ki je postala že prava narodna pesem: „Vsa ljudstva hvalite Gospoda!“

Ignaciju je odleglo. Hvala Bogu! Strah je bil prazen. Dal je zazvoniti z vsemi tremi zvonovi hkrati v zahvalo nebu in pozdrav zamorcem. V hipu se je na ladji nabrala gruča črncev. Hiteli so vseprek pripovedovati, da so se bali za svojega očeta, ker so jim beli trgovci tvezili, da je hudo bolan in da verjetno že umira. No, pa je še živ in med njimi je in svoje otroke ima rad in steklene bisere ima.

„Da je le tako, da je le tako,“ je ves večer ponavljal Ignacij. Überbacher je gledal in se smehljajal tem dobrim domačinom, ki so ga kar naprej opazovali in vpraševali: „Baba, a baba Antun, do doto? Do apo? Oče, oj oče Anton, ti gre dobro? Si le prišel?“ In jim je odgovarjal, da mu gre dobro, zelo dobro.

Kot da je misijonska ladja tisti večer pripeljala v osrčje Afrike samo srečo. Srečni so bili, vsi so bili srečni in pozabili so tiste ure na vse drugo: na delo in celo na hrano.

Nebo je bilo čisto mirno in nobena zvezda se ni utrnila. Kot da je tudi Bog poslušal utripe srečnih src, kot da je tudi Bog na vse drugo pozabil.

☆ DO MISIJONSKEM SVĚTU ☆

KATOLIŠKA ODDAJNA POSTAJA V AFRIKI

Lani so slovesno začeli s prenosi s katoliške radijske oddajne postaje v Angoli (portugalska južna Afrika). Nova postaja se imenuje „Radio Ecclesia“. Uradno dovoljenje za te oddaje še ni prišlo, pač mroga pozdravna in navdušujoča pisma in darovi z vseh delov sveta. Posebej pa so nove oddajne postaje veseli številni domači katoličani, ki se bodo tako med seboj čutili bolj povezane.

ŠKOFIJE V BIRMANIJI

Sveti oče Pij XII. je z uradnim odlokom 1. januarja 1955 dosedanje birmanske apostolske prefekture in vikariate povzdignil v redne škofije. Škofijski cerkveni področji sta po novem odloku dve. Prvo obseže nadškofijski sedež v bir-

manski prestolici Rangunu in škofijska sedeža v Tungo in Bassein (obe sta bili do zdaj apostolska vikariata); pridruži se jima tudi apostolska prefektura v Ayab. Drugo področje pa obseže nadškofijo v Mardalay (do zdaj vikariat) in škofijo Kengtung (tudi vikariat do zdaj), ki ji pridruži apostolsko prefekturo v Bhamo. Stanje katolištva je v Birmaniji danes naslednje: katoličanov 147.013; domačih duhovnikov 80, inozemskih pa 140.

REDNE ŠKOFIJE V JUŽNI RODEZIJI

V južni Rodeziji je Pij XII. tudi povzdignil dosedanje vikariate in prefekture v redne škofije. Nadškofijski sedež je v Salisbury (do zdaj vikariat), obe ostali škofijski stolici pa v dosedanjih vi-

kariatu in prefekturi Bulawayo in Gwelo (Fort Victoria). Tej zadnji pripadate še apostolski prefekturi v Umtali in Wankie. Katoličanov je v Rodeziji 115.067, domačih duhovnikov 12, inozemskih misijonarjev pa 153.

JAPONSKI STARŠI HOČEJO VEROUK V ŠOLAH

Osemdeset družinskih očetov, ki pošiljajo svoje otroke v katoliški kolegij v Matsuyama, zahteva, naj se uradnemu šolskemu pouku pridruži tudi verouk. Do zahteve je prišlo po obisku, ki ga je v kolegiju napravil cesarjev brat, ki je, kot znano, ob tej priložnosti izjavil, da je vera med najvažnejšimi vzgojnimi osnovami, pa da se je treba zato vneto posluževati, posebej še v katoliškem kolegiju. Ta odločna zahteva japonskih staršev je pač zgovoren dokaz vedno večjega prodiranja katolicizma v japonske družine, posebe še, če pomislimo, da so podpisniki prošnje izveščine iz višjih slojev: advokati, zdravniki, gradbeniki in drugi, tisti razred, ki je navadno versko najbolj brezbrizen.

KATEHUMENI V JUŽNI KOREJI

Ob koncu 1954 je bilo v južni Koreji 22.732 katehumenov. Kazno je, da je položaj Cerkve tam več kot ugoden. Karmanjka, so samo misijonarji. Naklonjenosti Cerkvi in pripravljenosti med korejskim ljudstvom je vedno več. Žetev je velika!

ŠTIRI KITAJSKE DUHOVNIKE SO USTRELILI

Komunistični dnevnik „Modra reka“ iz Hankowa poroča, da so v lanskem decembru „ljudske oblasti“ v Hankowu obsodile na smrt 12 oseb, med njimi tudi dve ženski. Med žrtvami so tudi štiri kitajski duhovniki: frančiškana pp. Shih Hsien Chang in Čen Liang Tso, ter svetna duhovnika Anton Yang Cao Huay in Peter Ly.

Oče Janez Jožef Shih Hsien Cang OFM je bil po aretaciji škofa msgr. Kowalskega iz Wucanga generalni vikar te škofije. Večkrat je bil v zaporu, pa mu ne vneve ne apostolskega prizadevanja niso mogli zlomiti. Slednjič so ga postavili pred ljudsko sodišče in ga obsodili na smrt zaradi vojaškega rovarjenja v prid Čangkajška, zaradi vohunstva, organiziranja sabotaže, zlorabe svoje duhovniške oblasti, ker je svojim kristjanom odsvetoval branje komunističnega lista „Modra reka“, pa zaradi širjenja neresničnih govoric. — Njegov redovni sobrat p. Leonard Čen Liang Tso, ravnatelj malega semenišča v Wucangu pa je bil obtožen umora 35 kmetov, organiziranja sabotažnih dejanj in hujskanja ljudstva proti demokratični ljudski oblasti. Ko so ga aretirali, so se njegovi semeniščniki policiji postavili pro robu, da so morali miličniki prositi za ojačenja. Semeniščnike so komunisti potem prepustili rdečim dijakom, ki so se nad mladimi pripravniki za bogoslovje tako znesli, da so morali mnogi od njih iskati pomoči v bolnišnici...

KITAJCI

Pekinški radio je oznanil, da je po zadnjih uradnih štetjih na Kitajskem 582 milijonov ljudi. Če tem prištejemo še begunce na Formozi in kitajske izseljence po vseh drugih kontinentih, je Kitajcev vsega skupaj 602 milijonov duš. Zares tedaj ena četrтина vsega človeštva, ki ga dares štejejo na 2.270 milijonov duš.

DOMAČINSKO CERKVENO STAVBARSTVO

Pred meseci so blagoslovili v siamski prestolnici Bangkok dve novi katoliški svetišči, ki sta prava bisera v domačinski umetnosti dežele belega slona. Prva je cerkev Božjega Odrešenika, ki so jo zgradili redemptoristi, druga pa kapela v salezijanskem kolegiju sv. Jožefa. Cerkev Božjega Odrešenika se dviga v sa-

mi prestolnici; zidana je v stilu siamske pagode z značilnimi trojnim nadzidkom, ki se blesti v zlatu in slonovi kosti. Salezijanska kapela pa predstavlja motiv lotosovega cveta. Glavni oltar v njej je zgrajen v bogatem siamskem stilu, umetniško rezljan, v zlatu in škrlatu. S tema dvema cerkvama, ki ju je tudi poganska kritika zasula s priznanji občudovanja kot resnični arhitektonski umetnini v stilu domačinskega stavbarstva, hočejo katoliški misijonarji podreti in zavreči zmotni predsodek, češ da more katoliškemu bogoslužju služiti edinole zapadnoevropska umetnost... kot da bi Kristusova Cerkev ne bila vesoljna, za vse narode! Siamci, ki so strašansko ljubosumni na svojo starodavno slavo in se ji za nič na svetu nočejo odreči, so s svojim prefinjenim čutom za umetnost novi stavbi z navdušenjem pozdravili.

SIAMSKA PRINCESA - REDOVNICA

Pred nedavnim je prejela krst siamska princesa Karatphim, ki je zdaj vstopila v samostan redovnic sv. Mavra (z drugim imenom Črne gospe) v Penangu. Svojemu kraljevskemu bratu je v pismu, kjer mu s prekipevajočo radostjo naznanja, da je prejela sveti krst, zapisala tudi tole: „Tvoja sestra globoko

zavrača vse tiste, ki nočejo živeti v nobeni veri, kot tudi tiste, ki sovražno gledajo na katoliško Cerkev ter jo dolžé krutosti, ne da bi jo poznali... Res, katoliška vera je mnogo težja od budistične, a napolni scela naše srce. Dobro veš, kako trd je bil moj značaj, kako jezljiva, vzkipevajoča in samoljubna sem bila prej. Zdaj pa, kar sem objela križ, se trudim neprestano, da bi svoje grde napake kar najbolj odpravila, vse iz ljubezni do Jezusa, ki mu posvečam vse svoje delo in prizadevanja, in od katerega me nihče nikdar več ločil ne bo!...“ Dosledna in zvesta temu svojemu hotenju, z vso polnostjo zaživeti v ljubezni Kristusovi, se je princesa poskrbni pripravi in globokem pouku o krščanskih resnicah odpovedala sijaju in slavi kraljevskega dvora ter vstopila v samostan. Ko jo je msgr. Caretto povprašal po vzroku njenega spreobrnjenja, mu je preprosto odgovorila: „Mislim, da sem prvi klic milosti ujela na sveto noč v kapeli salezijanskega zavoda v Hua Hin, kamor sem zašla iz gole radovednosti. A odločilni udarec mi je zadala knjiga o Fatimski Mariji, ki mi jo je podaril moj bratranec, gojenec v tistem zavodu.“

Z misijona m. dr. Miriam Zalaznik

v KSAVERIJ NEUSTRAŠENI

ROMAN O SV. FRANČIŠKU KSAVERIJU. — NAPISAL PAUL PIRON S.J.
ZA „KATOLIŠKE MISIJONE“ PREVEDEL MIKLAVŽ TRPOTEC

17. poglavje ANHIROVA DEŽELA

Anhirô, čigar pravo ime je bilo Yahirô, ni in ri našel miru svoji duši v nenehni odpovedi, kot mu jo je velevale budistični nauk. Bonci niso znali zastaviti dušnih bolečin, ki so mučile srce tako očiščenja tako željnega Azijca.

Prej rekoč je zagrešil umor; neko noč se je z dvema služabnikoma, da bi ušel svojim sodnikom, zatekel na neko portugalsko barko. Kakih pet, šest let nazaj so že podložniki Janeza III. trgovali z Japonsko. Anhirô, bogat trgovec kot je bil, je portugalsčino vsaj toliko znal, da je belce razumel.

— Živi tam nekje človek, ki vas bo prav gotovo pomiril, — mu pravi kapitan Jorge Alvarez; — naš svetniški oče, ki bo s krstno vodo opral vašo dušo slehernega madeža.

Svetnik pa je bil tistikrat v Ternate. Ves potrt se Anhirô spet vrača v domo-

vino, pa ga divje neurje trešči na kitajsko obal; tam sreča Laurencia Botelha, ki mu takole svetuje:

— Vrnite se na Malako; zdi se mi, da boš tam našel očeta in učenika Frančiška. Iz Malake boš šel v Indijo; in v kolegiju v Goa te bodo poučili v veri. Pozneje te bo kak redovnik pospremil nazaj na Japonsko.

Že Jorge Alvarez in drugi nekateri so očetu Frančišku pripovedovali o tistem velikem otočju, o srednjeveškem Sipangu:

— Glej, oče, tam bo prav gotovo obilje sadov za širjenje naše vere; bolj kot kjer koli na indijskih tleh; tisti ljudje tam so namreč strašansko vedoželjni.

V decembru 1547 so kapitanu prišli povedati, da se je v pristanu izkrcal Anhirô; in stari mornar je hitel tja in povedel Japonca v svetišče, kjer je oče Frančišek pravkar poročal mlad par. Ko je svetnik po cerkvenem opravilu zagledal Japonca, se je tako razveselil, da

je razklenil roke in ga objel. Pa tudi popotnik ni bil manj vesel, saj je ob pljubo svetniškega očeta v trenutku spet zadobil mir.

„Če so vsi Japonci takó — piše Ksaverij Ignaciju —, mislim tako vedoželjni, kot je Anhirô, se mi zdi, da so to ljudje najčudovitejše vseh dežel, kar jih poznamo. Mislite si, da je tale Anhirô pisal o naši veri, kadar je hodil h krščanskemu nauku, ki sem ga tam vodil... Pa mi je povedal, da njegovi rojaki ne bodo kar takole čez noč kristjani, pač pa da me bodo čez in čez zasipali s vprašanji in čakali, kaj jim bom odgovoril, povedal, kaj jaz mislim, predvsem pa, če bom živel skladno s tem, kar bom učil... Če prav razumem nek notranji glas v tem trenutku, se mi zdi, da bom sam ali kdo drugi iz naše Družbe poromal prej kot v dveh letih na Japonsko...“¹

Petnajst mesecev se je Ksaverij zadržal v Indiji, vse leto 1548, pa še prve tri prihodnjega. Na binškošni dan, 10. majnika je s prekipevajočo radostjo v srcu prisostvoval slovesnemu krstu svojih treh Japoncev. Staremu škofu iz Goa je prihranil to vzvišeno tolažbo, da je zvesti pastir lahko z lastno roko daroval Gospodu prvo klasje žetve božje Cerkve na Japonskem. Ob velikem sijaju in ob navzočnosti vsega, kar je vplivnega in gorečega azijski Rim premogel, je monsenjor de Albuquerque krstil Anhirôja. Njegov boter, upravitelj kolegija, don Cosme Anes, mu je vzdal ime Pavel od Svete Vere; ostala dva pa so krstili na Juan in Antonio.

Dolge mesece jim je apostol razlagal majnika je s prekipevajočo radostjo v verske resnice, skrivnosti iz življenja Kristusovega, namene Včlovečenja in Odrešenja; obenem pa so opravili duhovne vaje.

— Katera molitev se vam zdi najlepša in katera vas najbolj potolaži? — so jih spraševali.

— Razmišljanje o Trpljenju. V tistih dneh duhovnih vaj so se v nas rodila globoka čustva; veliko je bilo tolažbe in obilne so bile solze.

— Kaj se vam zdi: kaj je tisto najboljše v naši veri?

— Spoved in obhajilo. Oboje nas očisti. Zato pa noben pameten človek, v kolikor sam to zmore, ne bo ostal zunaj krščanstva.

— Oj, japonski ljudje! — je vzkikal Pavel; — Kako zlosrečni ste, ko kot bogove molite stvari, ki jih je Bog ustvaril, da služijo človeku!

— Čemu tako, Pavel?

— Pravim to, oče, o mojem ljudstvu, ki časti sonce in luno, ki sta vendar služabnika in sužnja tem, kateri poznamo Jezusa Kristusa. Saj sta samó, da luč dajeta, eden čez dan, druga ponoči, da bi tako ljudje z njuno pomočjo služili Bogu in tu na zemlji slavili Njegovega sina Jezusa.²

Ksaverij je strmel in je pisal očetu Ignaciju: „Tako mnogo so zadobili na duhovnih vajah in pozneje, da bi vsi, ki smo tu, zares iz srca želimo, kako bi bili deležni kreposti, s katerimi jih Bog obdarja.“³

Ob letu dni je njegov sklep še vedno enako trden: šel bo na Japonsko. Noben tovariš njegov ne zmore tega. Misijonska področja so se pomnožila: „Povsod po Indiji, kjer žive kristjani, so tudi očetje naše Družbe: štirje na Maluku; dva na Malaki; na Comorínu šest. na Coulamu dva, tudi v Bacainu dva, in štirje v Socotori.“⁴ Sleherni misijonski postaji je postavil predstojnika „kajti ti kraji so si neznansko vsak sebi“ In ker trenutno pač nikogar izmed teh mož, mogočnih graditeljev na svoji postojanki, ne more odpoklicati, je pač Ksaverijeva dolžnost, da se odpravi na Japonsko.

Premrgo je razlogov za to potovanje. V Indiji „trenutno ni potrebno drugo, kot ohraniti v veri te, ki so že kristjani“. V notranjosti dežele so spreobračanja in vzbujanje duhovniških poklicev skoraj nemogoča stvar; celo v portugalskih trdnjavah je vsak dan več težav prav zaradi slabih in neuglednih upravnikov; velika ovira apostolskemu delovanju pa so tudi preganjanja in prezir do indijskih katoličanov, pa naj jih že

s tem pesté „Mavri ali domači pogani, ki so pravo gnezdo nevednosti“.

Na Japonskem ni ne muslimanov, ne Judov; tako gre svetniški apostol tja (gnan od svoje večne skrbi), „da se razmaknejo mejniki Matere Svete Cerkve, neveste Kristusove“.⁵ Tako bistroumen je ta rod „in tako neznansko hrepeni da bi kaj novega o Bogu izvedel“⁶, da se bo širjenje vere, ki je delo jezuitske Družbe, „za vse čase med tem ljudstvom zakoreninilo po zaslugi teh, ki v deželi bivajo“.

Gre tja, ker Bog tako hoče; če bi se odtegnil Njegovi službi v teh pokrajinah, „bi bil slabši od japonskih poganov“. Dolgo se je obotavljal, naj bi šel, naj bi ne šel. Zdaj pa zapiše svojemu gospodu kralju: „... Tako pa sem zdaj docela prepričan, in tako tudi v srečutim, kako bo moja pot na Japonsko v slavo in čast božjo. In takisto nisem odlašal preveč, in v neomajnem zaupanju ves v božje Veličastvo sem se v Indiji vkreal, da bi sledil določenemu klicu Gospodove-mu, ki me je pogosto in mogočno pozival, naj se odpravim na to pot.“⁷

Prijatelji ga skušajo zadržati; frančiškani pišejo kralju, da je Frančišek v Indiji sami potreben, da je v Goa „v velikansko korist dušam in v mogočno čast Našemu Gospodu Bogu“; stari škof, ki se je znašel brez nasvetov Miguela Vaza, toži: „Kar potrebujemo najbolj, je pač še večja pomoč tega voditelja.“ Vsi pa so preplašeni, ker bo potovanje dolgo in nevarno.

Ksaverij neustrašeni pa jih dvigne skoraj do polnosti svoje močne duše. „Strmim — piše Simónu Rodríguezu —, bolj kot oni sami strmé, ker vidim spet, kako šibka je njihova vera. saj je vendar Naš Gospod Jezus Kristus ukazal in je On, ki ima oblast nad vsemi viharji kitajskega in japonskega morja, ki so menda najstrašotnejši, kar so jih kdaj videli; in je mnogo silnejši od vseh morskikh roparjev skupaj, ki jih je menda toliko, da se človek naravnost zgrozi.“⁸ Upa na Boga, s katerim bo zmogel vse te prepreke; boji se samo, da bi bil zara-

di lastne malomarnosti „nezmožen in nič koristen za povečanje Jezusovega imena med ljudstvi, ki ga še ne poznajo“.⁹

Tik pred odhodom, poslednji napad: sprime se s peklom samim, „Sovražnik si zadeva na vse žile, da bi mi preprečil to pot; res ne vem, kaj mu je to naše jadrane na Japonsko v tolikšno napatje.“¹⁰ Na ladji ga gnjavi „kruta in strahotna groza“, ki mu jo pošilja zli duh; neenkrat mu sovražnik sam grozi z maščevanjem. A nezmagljiva srčnost, nezaupanje v samega sebe, pa popolno zaupanje v Boga so ga obranili pred malodušjem, tem spačkom človeškega napuha.

Brž ko se je za potovanje dokončno odločil, obišče Ksaverij vse sobrate, ki misijonarijo vzdol obale; 31. majnika je prispel na Malako; sprejmejo ga vzkliki navdušene množice.

Najprej se je lotil nekega razbrzdane-ga viteza, ki ga je že na ladji ogovarjal s čudovito domačostjo. Komaj sta dobro stopila na suho, mu je dejal:

— Glejte, gospod, zdajle je trenutek.

Ob tem prikriteo očitku, prvi, ki mu ga je odmeril Frančišek, se je mož zbe-gal; spovedal se je, poskrbel za svojo priležnico, jo odpustil in živel zanaprej kot dober kristjan.

Pređen je čoln, ki so ga apostolu na-sproti poslali, dosegel breg, so se ga polastili najmlajši: svetnikovi malajski ljubljenci so se trgali za prvo ljubkovanje svetniškega očeta. Z visokim glasom so mu peli svoje pesmi, ki so apostolove-mu sreč govornile o Evropi in o daljni vaskovski rodni deželi. Še sam se je pridružil zboru in ukal z dečaki, medtem ko ga je spremljalo „vse mesto, stari in mladi, z neznan-kim veseljem in zado-vljstvom“.¹¹ Vsem se je nasmihal, klical jih je po imenu in jih blagoslavljal; pravo nadzemsko razodetje je ta prizor.

Tisti mesec, ki ga je prebil na Malaki je zadostoval, da se je prepričal, kako je trdi misijon moluški v zanesljivih rokah.

V pismu, ki ga je prejel z Maluka, mu je pogumni oče Beira sporočal, da

se sveta vera tam naglo širi. Apostol mu je tedaj za pomočnika poslal brata Frančiška Gonzálveza in očeta Manuela de Moralesa.

Tod na Malaki je bilo očetu Pérezu premalo, da bi samo ohranjal tisti ogenj, ki ga je zanetil že Frančišek, Neumorni delavec, prikupni mož krhkega zdravja je začetno misijonsko delo tako povečal, da so „bili očetje, šest po številu, do neznosnosti preobloženi s spovedovanjem“.¹² Ljudje so ga imeli strašansko radi zaradi njegove iskrene gorečnosti; Ksaverij je ves zmeden zastrmel, ko je videl tega bolnika, ki je iz same ljubezni do grešnih duš komaj kak trenutek vsak dan ujel za jed in za počitek.

Apostol mu odvzame Rocha Oliveiro, takisto gorečega misijonarja, da bi ga poslal v Goa, kjer naj študira za duhovnika; v zameno pa mu daje očeta Alfonsa de Castro, ki ga je prosil, naj Malaki nakloni veselje svoje slovesne nove maše.

Na trdnih temeljih je stal ta misijon; zanj je bil lahko miren.

Koj po prihodu se mu je ponudil don Pedro de Silva de Gama, sin velikega Vasca in poveljnika na Malaki, da mu bo oskrbel potovanje. Te priprave je mladenič izpeljal s prizadevnostjo lastno nesebičnemu prijatelju, najljubšemu med brati. Svetnik 20. junija piše kralju in ga vroče prosi, naj zanj poplača „velikanski dolg“, ki ga sam ne zmore. Vse tisto nujno, kar mora biti na potovanju, krepki denarji za vzdrževanje misijona v daljni deželi, številni, bogati darovi za japonskega cesarja, trideset peharjev najboljšega popra, ki ga bodo na Japonskem prodali in z izkupičkom zgradili prvo cerkev, vse to naj Ksaveriju pomaga pri širjenju vere. Na svetega Janeza dan se je apostol s svojimi tremi Japonci in s tremi laiki: bili so Portugalec Domingo Díaz, Malabarec Amador in Kitajec Manuel, poslovil od Malake; v spremstvu sta še dva navdušena tovariša, eden redovni oče, drugi pa redovni brat.

Brat Juan Fernández, njega dni bleščeč svetovljan, junaški duh v šibkem

telesu, je vsak dan tri, štiri ure preživel v molitvi. Ksaverij ga je tako zelo cenil, da mu je pisal, naj se pripravlja na duhovništvo. A se je slednjič vendarle vdal prestrašenim prošnjam ponižnega brata, odločil pa ga je za to tvegano pot na Japonsko.

Cosme de Torres, iz španske Valencije doma, se je po dolgih pustolovščinah priključil strahovalnemu pohodu Villalobosa; na Amboinu pa je naletel na učenika, očeta Frančiška; odšel je v Goa, pa ni povedal, da z namenom vstopiti v red; pozneje pa ga je Ksaverij sam sprejel v Družbo. Apostol, veliki poznavalec duš, je brž spoznal, kako koristno in bogato bi se Bog lahko poslužil Torresove srčnosti; in res, ni se motil.

Vsi Portugalci, ki so potovali na Vzhod, so morali zimo pretolči na kakem otočku, ki jih je vse polno vzdol kitajske obale. Tako je kapitan iztaknil samo nekega Kitajca, ki je bil pripravljen povedi Ksaverija na Japonsko; vzdevek, ki ga je rumenec nosil, „ladrao“ (pirat), je povsem opravičeval tisti vražji pogoj v potnem dogovoru; če Portugalcev in njih tovarišev ne bo pripeljal na Japonsko, mu bodo zaplenili imetje in ženo.

Vsi žalostni so gledali malaški kristjani, kako je svetniški oče bolj in bolj izginjal v dalji na raztrgani džunki, ki je na rilecu nosila enega odvratnih vzhodnjaških malikov, pošastnega morskega boga; vso dolgo pot so se k njemu zatekali pogani ter nenehno zažigali pred njim plamenice in druge dišave.

Sredi neurja je Manuel nekoč zdrknil skozi odprtino, ki so jo pozabili zapreti. Rešili so ga; a v zmedbi, ki je nastala, je padla v vodo s poveljniškega mostiča piratova hči in utonila. Pogani so govorili po ustih svojega malika, da bi dekle ne končala v valovih, če bi ti pogoltnili Manuela. „Le kaj bi bilo z nami — je pozneje pripovedoval svetnik —, če bi Bog dopustil hudiču, da bi storil vse tisto, kar je storiti hotel.“¹³

Kitajca je imelo, da bi prezimil na kakem otoku tam ob Kantonski obali, potem spet na Činseo. Pa se je obakrat

Ladrao uklonil dogovoru ker ga je plašilo obljubljeno maščevanje moluškega poveljnika, zraven pa še vznemirjajoče vesti o krvoločnih piratih, ki so spet in spet prihajale s kitajskih pristanov.

„In tako — sklepa svoje poročilo Frančišek — nas je Gospod povedel v to deželo, kamor smo tako hrepneli, prav na šmarni dan Naše Ljube Gospe, v avgustu mesecu leta 1549... v Kangoximo, ki je dežela Pavla od Svete Vere, kjer so nas vsi sprejeli z veliko ljubeznijo, takisto sorodniki njegovih, kot tudi drugi.“¹⁴

M.H. SJ., Vol. 67, M.M., Vol I, T. I, Ep. 59, strani 391 - 392; — ² enako Vol. 68, M.M., Vol. II, T. II, Ep. 85, str. 146. — ³ Enako. — ⁴ Enako Ep. 70, str. 9. — ⁵ Enako Ep. 85, str. 149. — ⁶ Enako Ep. 70, str. 10. — ⁷ Enako Ep. 83, str. 117. — ⁸ Enako Ep. 87, str. 65. — ⁹ Enako. — ¹⁰ Enako Ep. 85, str. 148. — ¹¹ Enako Ep. 84, str. 123. — ¹² Enako str. 132. — ¹³ Enako Ep. 90, str. 181. — ¹⁴ Enako str. 185.

LEPO PISMO

Zahvala kitajskega bogoslovca misijon-ski dobrotnici ge, Anici Tushar, Gilbert, Z.D.A. (Prevod iz angleščine).

Draga gospa! Z globokimi čustvi hvaležnosti Vam pišem to svoje prvo pismo.

Pred nekaj dnevi mi je preč. A. Majcen povedal, da je plemenita gospa pripravljena pomagati tistemu, ki bi študiral za duhovnika, in to tako, da bi skozi štiri leta prispevala mnogo za vse njegove potrebe — to je za dobo njegovih teoloških študij. Vi si lahko mislite, kako sem bil vesel, ko sem prejel tako dobre novice; mene so izbrali, da bom tisti, ki bo deležen Vaše plemenitosti. Zato mislim, da boste najbrž srečni, ako Vam kaj pišem o mojih trenutnih razmerah.

Rodil sem se v Šanghaju leta 1933 in že od mladosti sem si želel, da bi postal duhovnik, in zato so me moji starši poslali k očetom salezijancem in z njihovo

pomočjo sem lahko začel svoje prve študije na moji poti k duhovništvu. Moj oče je umrl v letu 1948 in nekaj mesecev pozneje sem prišel v Hong Kong, kjer sem stopil v noviciat, v Šanghaju pa je ostala moja mati s tremi mojimi sestrami in mlajšim bratom.

Po letu noviciata sem tri leta obiskoval filozofska predavanja in sedaj so že tri leta potekla, odkar sem jih končal. Med tem časom so moji predstojniki odredili, da sem bil z drugimi aspiranti učitelj — šestdeset dečkov smo imeli na skrbi; vsi ti študirajo in se pri tem pripravljajo za noviciat. Naš rektor je č. g. J. Geder

Letos v poletju bom pa zapustil te moje dečke in začel s teološkimi študijami. Vse življenje Vam bom hvaležen, ako bo Vaša plemenitost mogla poskrbeti za moje potrebe v teh štirih letih. Svojo hvaležnost pa Vam bom lahko skazoval z dnevnimi gorečimi molitvami za Vas.

Naj Vam Bog povrne to Vaše delo krščarske ljubezni in naj Vas vedno blagoslavlja, — Vam iskreno vdani

klerik Jožef Chan, S.D.B.
Kowloon - Hong Kong

LEP PRIMER ZAUPANJA V BARAGOVO PRIPROŠNJO

Neimenovana poročena žena, velika častilka našega svetniškega kandidata, škofa Friderika Barage, je pisala na uredništvo K. M. s prošnjo, da objavimo:

Mož mi je hudo zbolel. Imel je visoko vročino. Goreče sem prosila škofa Barago, naj pomaga, da ne bo treba po zdravnika. In Baraga je res pomagal: vročina je kmalu nato popustila in mož je kmalu ozdravel. — Spet drugič sem bila v velikem strahu, ko je ponoči neki pijanec razbijal na vrata in okno in hotel po vsej sili v hišo, da bi ga prenočili. Tudi zdaj sem se zatekla k Baragi po pomoč. Spet je pomagal: sosedje so čuli kričanje in razbijanje in so vsiljivec odgnali. Prepričana sem, da se moram za obe rešitvi iz stiske zahvaliti samo našemu škofu Baragi.

Prilagam v zahvalo skromen dar za potrebe beatifikacijskega procesa.

CENJENE NAROČNIKE KATOLIŠKIH MISIJONOV, POSEBNO ONE V U.S.A. IN KANADI, KI SO PREJELI OPOZORILO GLEDE ZAOSTALE NAROČNINE, PA SO NAROČNINO MED TEM ŽE PORAVNALI PRI POVERJENIKIH, UPRAVA LEPO PROSI, NAJ BLAGOHOTNO OPROSTIJO! VSE PLAČANE NAROČNINE SO BILE NAKNADNO VPISANE.

OBENEM SE PRAV ISKRENO ZAHVALIMO VSEM NAROČNIKOM, KI SO SE ODZVALI NAŠI PROŠNJI IN PORAVNALI NAROČNINO. VSE OSTALE PA PONOVRNO LEPO PROSIMO, NAJ ISTO PO MOŽNOSTI STORE ČIMPREJE, NAJ NE POZABIJO, DA SE KATOLIŠKI MISIJONI VZDRŽUJEJO SAMO Z NAROČNINO!

Vsem naročnikom in misijonskim sodelavcem sploh sporočamo, da ima Misijonska pisarna in s tem tudi uprava „Katoliških misijonov“ odslej le naslov: **Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.** — Vse denarne pošiljke naj se pošiljajo na ta naslov in na ime **Petek Janez C.M.** Iz inozemstva ne pošiljati denarja naravnost, ampak samo potom poverjenikov, ki so v vseh deželah, kjer je kaj več naročnikov. Drugod je način pošiljanja v vsakem primeru posebej dogovorjen.

MISIJON. TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Petek Janez C.M., Misijonska pisarna, Cochabamba 1467, Buenos Aires
U.S.A.: Rev. Charles Wolbang C.M., St. Vincent's Sem., 500 E. Chelton Ave, Philadelphia 44, Pa. — Rudi Knez, 15011 Cardinal Ave, Cleveland 10, Ohio.
Mary Vavpotič, 1923 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada: Rev. John Kopac C.M., 594 Manning Ave, Toronto 4, Ont. — John Marrentic, 362 Wellesley St. E., Toronto Ont. — Rev. Martin Turk, 545 Mahon Ave, North Vancouver, B. C. — Antonija Cuden, 3958 Laval Ave, Montreal, Que.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte s. Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Avstrija: Gg. salezijanci, Kamen 14, P. Tainach, Kaernten.

V ostalih deželah sprejemajo iz prijaznosti naročnino slovenski dušni pastirji.

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Urejuje Lenček Ladislav C.M. s sodelovanjem dr. Maksimilijana Jezernika v Rimu, Karla Wolbanka C.M. v Philadelphiji, U.S.A., prof. Lojzeta Geržiniča in Nikolaja Jeločnika v Buenos Airesu. Upravlja Petek Janez C.M. — Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska „Federico Grote“, Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav C.M.). — S cerkvenim dovoljenjem

